

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

Студентки 2 курсу, 4 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Громова
Нонна
Анатоліївна

Науковий керівник
доктор економічних наук,
доцент

(підпис керівника)

Ладонько
Людмила
Степанівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

(підпис гаранта)

Ладонько
Людмила
Степанівна

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав.кафедри _____

«28» лютого 2020 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентові

Громовій Нонні Анатоліївні

1.Тема випускної кваліфікаційної роботи: ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

Затверджена наказом ректоравід«27» лютого 2020 р.№ 756

2. Строк здачі студентом закінченороботи 02.11.2020

3. Цільова установка та вихіднідані до роботи:

Мета роботи: дослідження теоретико-методичних засад і практичне обґрунтування особливостейдержавної підтримки соціальних проектів в Україні та розробка шляхів оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері.

Об'єкт дослідження: процес державноїпідтримки соціальних проектівна прикладі проектної діяльності Міністерства соціальної політики України.

*Предмет дослідження:*теоретико-методичні аспекти та емпіричні засади системи державної підтримки соціальних проектів в Україні.

4.Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(перелікпитань за кожнимрозділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ В ДЕРЖАВНІЙСФЕРІ

1.1. Сутність системи управління соціальними проектами

1.2.Нормативно-правовезабезпечення проектної діяльності в Україні

1.3. Специфіката методологія проектної діяльності в соціальній сфері

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

2.1. Загальна характеристика та напрями соціальної політики організації

2.2. Аналіз існуючої системи управління соціальними проектами Міністерства

2.3. Оцінка ефективності соціальної політики установи

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

3.1. Перспективи оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері

3.2. Розробка пропозицій щодо підвищення ефективності управління проектною діяльністю Міністерства соціальної політики України

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 01.11.2019	01.11.2019
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 28.02.2020	28.02.2020
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 19.06.2020	19.06.2020
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.09.2020	01.09.2020
5	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису третього розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.10.2020	01.10.2020
6	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	До 02.11.2020	02.11.2020
7	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 06.11.2020	06.11.2020
8	Зовнішнє рецензування ВКР	До 16.11.2020	16.11.2020
10	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	23-27. 11.2020	23-27. 11.2020
11	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 01.12.2020	До 01.12.2020
12	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією до ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6.Дата видачізавдання« 28 »лютого2020 р.

7.Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи(проекту)
Ладонько Л.С.

(прізвище, ініціали,підпис)

8.Керівник проектноїгрупи
(гарант освітньоїпрограми)Ладонько Л.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

9.Завдання прийняв до виконаннястудент _____

(прізвище, ініціали,
підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Головною метою будь-якого соціального проекту є створення вигод для суспільства, тобто позитивний соціальний ефект. Проте, незважаючи на значущість соціального ефекту проектів, слід враховувати, що соціальні проекти є інвестиційними, і головним інвестором для них зазвичай виступає держава.Законодавчо визначено, що пріоритетними для державного інвестування є проекти, що передбачають задоволення суспільних потреб у соціальній сфері, створення нових робочих місць для громадян, які потребують соціального захисту; зокрема які планується реалізовувати в галузі освіти, культури, охорони культурної спадщини, охорони навколишнього середовища і здоров'я.

Нажаль, у даній роботі теоретико-методичні аспекти проектного управління в соціальній сфері майже не розкриті. Крім того, до недоліків роботи можна віднести:

1. Поверхневий аналіз системи державної підтримки соціальних проектів який не містить ні кількісних, ні якіснихпоказників, ні динаміки результатів, ні пріоритетних сфер реалізації соціальних проектів в Україні.
2. Розроблені пропозиції та практичні рекомендації носять декларативний характер, недостатньо обґрунтовані і не підкріплені власними висновками.
3. Є певні зауваження до оформлення роботи, зокрема літературних джерел.

Не зважаючи на надані зауваження, вважаю, що випускна кваліфікаційна робота може бути допущена до захисту, а її автор, Громова Н.А., на присвоєння ступеня магістр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

11.Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Ладонько Людмила Степанівна (підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Ладонько Людмила Степанівна
(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки
(*прізвище, ініціали*)
може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):
Ладонько Людмила Степанівна
(*прізвище, ініціали, підпис*)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна
(*підпис, прізвище, ініціали*)

«03» грудня 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ В ДЕРЖАВНІЙ СФЕРІ.....	7
1.1. Сутність системи управління соціальними проектами.....	7
1.2. Нормативно-правове забезпечення проектної діяльності в Україні.....	10
1.3. Специфіка методології проектної діяльності в соціальній сфері.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	22
2.1. Загальна характеристика та напрями соціальної політики організації.....	22
2.2. Аналіз існуючої системи управління соціальними проектами Міністерства.....	25
2.3. Оцінка ефективності соціальної політики установи.....	28
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	34
3.1. Перспективи оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері.....	34
3.2. Розробка пропозицій щодо підвищення ефективності управління проектною діяльністю Міністерства соціальної політики України.....	37
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Актуальність дослідження. Розвиток України як сучасної європейської, правової та демократичної держави характеризується глибокими, принциповими змінами практично в усіх сферах суспільного життя. Такі зміни, в свою чергу, передбачають ефективність функціонування економічної сфери, зокрема, розвиток соціальних взаємозв'язків та ефективність системи управління соціальними проектами в державній сфері.

На даному етапі розвитку соціально-орієнтованої української держави, здатної забезпечити високий рівень суспільного життя населення та соціально-економічного розвитку країни, важливим завданням є ефективне реформування всіх сфер життя суспільства відповідно до демократичних стандартів. На сьогодні Україна перебуває на шляху складних реформ та перетворень. Процес трансформації потребує радикальних та впевнених кроків, модернізації суспільних відносин та адаптації до сучасних викликів. У цьому аспекті важливим завданням є розвиток та державна підтримка соціальних проектів в Україні.

Варто зазначити, що соціальне проектування визначається як науково-теоретична і водночас предметно-практична діяльність із створення проектів розвитку соціальних систем, інститутів, соціальних об'єктів, їх властивостей та відносин на основі соціального передбачення, прогнозування та планування соціальних якостей та властивостей, які є важливою соціальною потребою. Проекти надають можливість апробації ідей, пошуку та концентрації відповідних ресурсів, що робить їх важливим інструментом державної політики у сфері забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Держава в різних формах надає підтримку для реалізації різних видів соціальних проектів. Однак постійні зміни в законодавстві потребують відстеження особливостей форм і механізмів такої підтримки.

На сьогодні, використання світової практики управління системою соціальних проектів в умовах вітчизняної стратегії державної підтримки

проектної діяльності стає важливим не тільки для збереження конкурентних переваг держави на світовому ринку, але й для розширення її позицій в умовах глобального розвитку. Аналіз практики країн з розвинутою економікою свідчить, що своїй успішності вони завдячують системі управління соціальними проектами, якісними послугами населенню та обміну матеріальними благами, тобто менеджменту. Відомо, що саме управлінський менеджмент сприяє безупинній інновації щодо способів комунікації в державній владі та впроваджує досягнення вітчизняного та міжнародного наукового досвіду у поєднанні з кращими показниками світової практики.

Теоретично - інформаційну базу дослідження склали праці таких науковців, як В. Бабаєв, Л. Батенко, С. Бушуєв, Д. Грейсон, В. Жуковська, Л. Збаразька, Л. Кобилянський, С. Корунів, І. Мазур, В. Міхєєв, Л. Ноздріна, В. Рач, Г. Тарасюк, І. Туккель, В. Шапірота інших.

Водночас одним з найважливіших напрямків роботи загальної державної політики є розробка грамотної соціальної стратегії, її основних механізмів та методів реалізації, на основі якої органи державної влади впливають на суспільний, політичний та економічний стан країни в цілому. Ефективна робота та успіх соціально-економічних перетворень держави у всіх напрямках діяльності залежить від ефективної стратегії управління соціальними проектами та їх підтримки з боку органів державної влади. Адже саме держави виступає основним гарантом найважливіших механізмів їх реалізації.

Отже, виходячи з вищевикладеного, дослідження особливостей формування та реалізації системи управління соціальними проектами в державній сфері актуальним.

Мета роботи: дослідження теоретико-методичних засад і практичне обґрунтування особливостей державної підтримки соціальних проектів в Україні та розробка шляхів оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері.

Реалізація поставленої мети зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- опрацювати теоретико-методологічні засади управління соціальними проектами в державній сфері;
- з'ясувати специфіку методологію формування державної соціальної політики;
- дослідити нормативно-правове забезпечення проектної діяльності в Україні;
- проаналізувати систему управління соціальними проектами Мінсоцполітики України;
- розробити пропозиції щодо підвищення ефективності системи державної підтримки соціальних проектів.

Об'єкт дослідження-процес державної підтримки соціальних проектів на прикладі проектної діяльності Міністерства соціальної політики України.

Предмет дослідження - теоретико-методичні аспекти та емпіричні засади системи державної підтримки соціальних проектів в Україні.

Методи дослідження. В роботі були використані такі методи дослідження: системного аналізу та порівняння; спостереження; систематизації та узагальнення; формалізації; метод статистичного аналізу та графічний метод.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці пропозицій щодо реалізації та удосконалення системи державної підтримки соціальних проектів в Україні, що ґрунтуються на глибокому науковому аналізі регулювання проектної діяльності Мінсоцполітики.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розвитку і поглибленні існуючих та обґрунтуванні нових теоретичних і методичних положень, які у комплексі визначають організаційно-методичну базу удосконалення системи управління соціальними проектами в органах державної влади.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було викладено у статті: Громова Н. Державна підтримка соціальних проектів в Україні / Н.Громова // Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій : зб. наук. ст. студ. відп. ред. Н.Л. Новікова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 251 с., С. 39-42.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи викладено на 62 сторінках друкованого тексту. Список використаних джерел складається з 54 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ В ДЕРЖАВНІЙ СФЕРІ

1.1. Сутність системи управління соціальними проектами

Соціальний проект є терміном, що застосовуються до будь-якого соціального проєкту. Він охоплює широкий спектр різних галузей всередині спільноти або групи об'єктів. Проекти можуть охоплювати практично всі, включаючи найбільш очевидні аспекти, які потребують уваги соціуму, - елемент добробуту. Одним із важливих підрозділів соціальних проєктів, є проекти економічного характеру[19, с. 46].

Варто зауважити, що всі соціальні проекти є різними. Вони відрізняються розміром і масштабом. Управління соціальними проектами - це нетрадиційний спосіб організації проєктів і управління проектами. У своїй простій формі це результат застосування парадигми соціальних мереж (наприклад, Facebook) до контексту проєктних екосистем.

Управління соціальними проектами мотивується філософією максимізації відкритого і безперервного спілкування як всередині, так і за межами соціальної спільноти. Оскільки це відповідь на нові організаційні структури, що вимагають технологічно опосередкованих комунікацій, управління соціальними проектами найчастіше забезпечується за рахунок використання відповідних програм забезпечення для виконання проєкту. Управління соціальними проектами включає в себе також історичні передові практики управління проектами.

У той час як система управління проектами включає в себе філософський відхід від централізованого управління і контролю та приділяє велику увагу егалітарній співпраці всієї команди, управління соціальними проектами визнає важливу роль менеджера проєкту, особливо це стосується великих за

масштабністю проектів. Управління соціальними проектами визнає, що, хоча багато проектів можуть бути виконані з використанням екстреного планування і контролю, великі проекти вимагають централізованого контролю та грамотної державної політики[21, с. 32].

Слід відмітити, що концепція управління соціальними проектами виникла в 2008 році, коли деякі розробники інструментів управління проектами почали використовувати цей термін, щоб розрізняти традиційні інструменти управління проектами та інструменти для гнучкої розробки принципів управління.

Соціальні програми в державі - це програми соціального забезпечення, покликані забезпечити задоволення основних потреб американського населення. Державні програми соціального забезпечення та соціального забезпечення регіонів включають грошову допомогу, медичне забезпечення, продовольчу допомогу, житлові субсидії, субсидії на енергію і комунальні послуги, освіту та допомогу по догляду за дітьми, а також субсидії і допомогу на інші основні послуги. Аналогічні допомоги по соціальному забезпеченню іноді надаються приватним сектором або на добровільній основі.

Програми соціального забезпечення розрізняються по кваліфікаційними вимогам: деякі з них, наприклад, державне утворення, доступні всім, в той час як інші, наприклад, житлові субсидії, доступні тільки певній частині населення. Програми надаються різними організаціями на загальнонаціональному, державному, місцевому та приватному рівнях[23, с. 14].

Вони допомагають забезпечувати жителів продуктами харчування, дахом, освітою, медичним обслуговуванням і грошима за допомогою початкової та середньої освіти, субсидій на навчання в коледжах, страхування від безробіття, субсидій для мають на це право низькооплачуваних працівників, субсидій на житло, пільг за програмами додаткового харчування; пенсії для осіб, що мають на це право, і програми медичного страхування.

1.2. Нормативно-правове забезпечення проектної діяльності в Україні

Законами України та підзаконними нормативно-правовими актами в сфері соціального забезпечення є такі:

1. ЗУ «Про соціальні послуги» від 17.01.2019р.

Даний закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

2. ЗУ «Про пенсійне забезпечення» від 5.11. 1991р.

Цей закон є основоположним актом у сфері пенсійного забезпечення, який гарантує всім непрацездатним громадянам України, іноземним громадянам та особам без громадянства, які на законних підставах мешкають в Україні, право на матеріальне забезпечення за рахунок коштів Пенсійного фонду, Державного та місцевих бюджетів шляхом надання трудових і соціальних пенсій;

3. ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 р. - визначає основні положення щодо реалізації конституційного права громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на охорону їх життя і здоров'я та створює єдиний порядок визначення категорій зон радіоактивно забруднених територій, умов проживання і трудової діяльності на них, соціального захисту потерпілого населення. Законом передбачені компенсації та пільги, для всіх громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, відповідно до встановлених категорій. Серед встановлених пільг значне місце займають пільги в сфері соціального забезпечення, в тому числі пенсійного забезпечення;

4. ЗУ «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» від 9.04.1992р. - визначає умови, норми і порядок пенсійного забезпечення громадян України і

військовослужбовців ЗСУ, Прикордонних військ України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України, осіб начальницького складу податкової міліції, осіб начальницького і рядового складу кримінально-виконавчої системи України та членів їх сімей, військовослужбовців колишніх Збройних Сил СРСР, органів державної безпеки і внутрішніх справ СРСР, Національної гвардії України та членів їх сімей, а також громадян інших держав з числа військовослужбовців збройних сил і інших військових формувань, утворених відповідно до чинного законодавства цих держав, та членів їх сімей, які постійно проживають в Україні, і відповідно до міжнародних договорів, укладених Україною з іншими країнами про пенсійне забезпечення таких громадян, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачено їх пенсійне забезпечення згідно із законодавством держави, на території якої вони проживають;

5. ЗУ «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 2.11.1992р. (В редакції Закону від 01.01.2016 р.) - відповідно до Конституції України встановлює гарантований державою рівень матеріальної підтримки сімей з дітьми шляхом надання державної грошової допомоги з урахуванням складу сім'ї, її доходів та віку дітей і спрямований на забезпечення пріоритету державної допомоги сім'ям з дітьми у загальній системі соціального захисту населення. Відповідно до цього Закону призначаються такі види державної допомоги сім'ям з дітьми:

- допомога у зв'язку з вагітністю та пологами;
- одноразова допомога при народженні дитини;
- допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;
- допомога малозабезпеченим сім'ям з дітьми.

6. ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993р. - визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві

шанобливого ставлення до них. Закон спрямований на захист ветеранів війни шляхом:

- створення належних умов для підтримання здоров'я та активного довголіття;
- організації соціального та інших видів обслуговування, зміцнення матеріально технічної бази створених для цієї мети закладів і служб та підготовки відповідних спеціалістів;
- виконання цільових програм соціального і правового захисту ветеранів війни;
- надання пільг, переваг та соціальних гарантій у процесі трудової діяльності відповідно до професійної підготовки і з урахуванням стану здоров'я;

7. ЗУ «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993р. - визначає основні засади державної політики щодо ветеранів праці, інших громадян похилого віку і спрямований на формування в суспільстві гуманного, шанобливого ставлення до них і забезпечення їх активного довголіття. Закон гарантує ветеранам праці та громадянам похилого віку рівні з іншими громадянами можливості в економічній, соціальній, політичній сферах, сприятливі умови для повноцінного способу життя. Держава гарантує кожному ветерану праці та громадянину похилого віку належний рівень життя, задоволення різноманітних життєвих потреб, подання різних видів допомоги шляхом:

- реалізації права на працю відповідно до професійної підготовки, трудових навичок і з урахуванням стану здоров'я;
- забезпечення пенсіями і допомогами;
- надання житла;
- створення умов для підтримання здоров'я і активного довголіття відповідно до сучасних досягнень науки;
- організації соціально-побутового обслуговування, розвитку мережі матеріально-технічної бази для стаціонарних закладів і надомних форм

обслуговування громадян похилого віку, а також підготовки відповідних спеціалістів.

КМУ, місцеві органи державної виконавчої влади і місцевого та регіонального самоврядування зобов'язані розробляти і здійснювати цільові державні галузеві та регіональні програми соціального захисту громадян похилого віку;

8. ЗУ «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» від 1.06.2000р. - визначає основні засади державної політики щодо громадян, які мають значні заслуги у сфері державної, громадської або господарської діяльності, досягнення у галузі науки, культури, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту тощо. Закон передбачає встановлення таким особам пенсій за особливі заслуги перед Україною, а в разі смерті цих осіб - членам їх сімей;

9. ЗУ «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 1.06.2000р. - спрямований на реалізацію конституційних гарантій права громадян на соціальний захист - забезпечення рівня життя не нижчого від прожиткового мінімуму шляхом надання грошової допомоги найменш соціально захищеним сім'ям;

10. ЗУ «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16.11.2000р. - відповідно до Конституції України гарантує інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам право на матеріальне забезпечення за рахунок коштів Державного бюджету України та їх соціальну захищеність шляхом встановлення державної соціальної допомоги на рівні прожиткового мінімуму;

11. ЗУ «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9.07.2003р. - визначає правові, економічні та організаційні засади недержавного пенсійного забезпечення в Україні та регулює правовідносини, пов'язані з цим видом діяльності.

12. ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9.07.2003 р. - визначає принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, призначення,

перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формуються за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом, а також регулює порядок формування Накопичувального пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, членам їхніх сімей та іншим особам, передбаченим цим Законом.

До джерел права соціального забезпечення слід віднести і окремі постанови ВРУ. Насамперед це постанови, спрямовані на підвищення розміру пенсій і соціальних виплат та на погашення заборгованості з їх виплат. Наприклад, постанова від 29.04.1992р. «Про підвищення соціальних гарантій для населення», постанови від 1.06.1993р. та від 27.08.1993р., «Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати та пенсій за віком» постанова від 20.10.1994р., «Про підвищення заробітної плати, пенсій, та соціальних виплат», постанова від 23.01.1996р. «Про погашення заборгованості Державного бюджету України і місцевих бюджетів за 1995 рік по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню», постанова від 2.06.1998р. «Про деякі заходи щодо забезпечення погашення заборгованості по виплаті заробітної плати, стипендій, пенсій, інших соціальних виплатах населенню» та інші.

За період незалежності ВРУ було прийнято низку постанов, безпосередньо спрямованих на забезпечення соціальних гарантій та поліпшення соціального захисту непрацездатного та малозабезпеченого населення України. Це, зокрема, постанова від 9.06.1995р. «Про деякі державні соціальні гарантії малозабезпеченим громадянам», постанова від 19.09.1995р. «Про звернення пенсіонерів, ветеранів війни та праці», постанова від 25.03.1996р. «Про величину вартості межі малозабезпеченості», від 3.12.1998р. «Про заходи щодо поліпшення соціального захисту інвалідів», від 5.05.1999р. «Про рекомендації парламентських слухань щодо невідкладних заходів по виконанню законодавства з питань соціального захисту пенсіонерів, ветеранів та інвалідів і шляхи його

удосконалення» та інші. Серед джерел права соціального забезпечення важливе місце посідає постанова ВРУ від 21.12.1993р., якою схвалено Концепцію соціального забезпечення населення України.

Другим після законів видом нормативних актів за своєю важливістю вважаються Укази Президента України. Одним із перших указів у цій сфері був Указ Президента України від 27.12.1991р. «Про соціальний захист населення в умовах лібералізації цін», яким вперше після прийняття ЗУ «Про пенсійне забезпечення» від 5.11.1991р. було збільшено розмір державних пенсій, призначених до 1.01.1992 р., на 100 %.

Указом Президента України від 21.08.1993р. № 352 «Про невідкладні заходи щодо посилення соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей» було передбачене розроблення проектів законів України про внесення змін і доповнень до ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» і ЗУ «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», передбачивши в них передусім захист військовослужбовців з числа офіцерів запасу та офіцерів у відставці, а також проекту Державної програми соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених в запас у зв'язку зі скороченням ЗСУ та за станом здоров'я, передбачивши у ньому, зокрема, вирішення питання щодо створення центрів професійної підготовки та перепідготовки кадрів та джерел їх фінансування.

Указом від 4.07.1994р. № 355/94 «Про статус ветеранів військової служби, гарантії їх соціального захисту» з метою заохочення довгострокової сумлінної служби, посилення соціального захисту військовослужбовців військових формувань, створених відповідно до законодавства України, були визначені категорії військовослужбовців, що визнаються ветеранами військової служби, а також встановлені їм пільги, що надаються після звільнення з військової служби.

Указом від 1.10.1994р. № 563 «Про адресну допомогу малозабезпеченим громадянам на осінньо-зимовий період 1994-1995 років» було передбачене

надання одноразової грошової допомоги малозабезпеченим непрацездатним саодиноким громадянам, середньомісячний доходо яких не перевищував 404 тисячі карбованців. Аналогічним Указом від 20.10. 1995р. № 994 «Про адресну допомогу малозабезпеченим громадянам на осінньо-зимовий період 1995-1996 років» було передбачене надання одноразової грошової допомоги непрацюючим саодиноким громадянам, пенсії яким призначені органами соціального захисту населення відповідно до законів України «Про пенсійне забезпечення» і «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ».

Нормативно-правова база забезпечення соціальних проектів Міністерства соціальної політики України розміщена на офіційній сторінці Міністерства (Додаток А).

Отже, як бачимо, нормативно-правова база забезпечення соціальних проектів Міністерства соціальної політики України складається із сукупності законодавчих документів у різних сферах діяльності.

1.3. Специфіката методологія проектної діяльності в соціальній сфері

Система соціального забезпечення іноді вважається програмою соціальної допомоги і має деякі характеристики таких програм, але, на відміну від цих програм, соціальне забезпечення було розроблено як автономна фінансова інституція. Дослідження показують, що державні програми, спрямовані на поліпшення здоров'я і освітніх результатів соціальної підтримки дітей з малозабезпечених сімей, є найбільш ефективними соціальними програмами в державі, з досить істотними вигодами, щоб уряд міг окупити свої інвестиції. Наявність точок вето в структурі уряду робить соціальні програми в країні стійкими до фундаментальних змін (як в плані розширення, так і скорочення масштабів соціальних програм).

Слід зауважити, що соціальне проектування визначається як науково-теоретична і водночас предметно-практична діяльність із створення проектів розвитку соціальних систем, інститутів, соціальних об'єктів, їх властивостей та відносин на основі соціального передбачення, прогнозування та планування соціальних якостей та властивостей, які є важливою соціальною потребою. Проекти надають можливість апробації ідей, пошуку та концентрації відповідних ресурсів, що робить їх важливим інструментом державної політики у сфері забезпечення соціально-економічного розвитку країни[26, с. 157].

При цьому держава в різних формах надає підтримку для реалізації різних видів соціальних проектів. Однак постійні зміни в законодавстві потребують відстеження особливостей форм і механізмів такої підтримки. Соціальний проект являє собою сукупність комплексних дій, спрямованих на розв'язання конкретної соціальної ситуації, проблеми, за умови обмеженості в часі та ресурсах.

Дослідники проектів соціальної роботи іноді розуміють дану систему як інтегровану складову, що містить всобі такі компоненти[37, с. 26]:

- сформульовані проектні цілі;
- створені для цих цілей соціальні установи, фізичні об'єкти, системи соціального захисту;
- розроблені та затверджені відповідними документами - програми, плани, кошториси, розрахунки;
- розраховані матеріальні ресурси – матеріальні, фінансові, трудові, часові;
- комплекс управлінських рішень, заходів для досягнення мети.

Як відомо, будь-яка соціальна дія, соціальне проектування є моделлю соціальної дії і практична реалізація цієї дії, повинна мати об'єктивні передумови, які роблять її необхідною і соціально значущою. Необхідно виділяти наступні передумови державної підтримки соціального проектування[37, с. 16]:

- Суспільна потреба в цілеспрямованій зміні та розвитку тих чи інших соціальних систем або соціальних об'єктів, їх властивостей або взаємовідносин.

- Соціальна потреба у подоланні стихійного розвитку соціальних процесів та забезпечення їх направленості в сферу задоволення соціальних потреб.
- Необхідність реалізуватися у соціальній творчості.
- Соціальна необхідність у планомірному, передбачуваному, прогнозованому і керованому розвитку соціальних систем та процесів.
- Потреба в створенні динамічних соціальних систем, які характеризуються збалансованістю відносин в середині самої системи і гармонізацією відносин з іншими системами.
- Орієнтація на оптимальні форми буття соціальної системи, її ефективності, раціональності.
- Соціальна потреба в реалізації конструктивного характеру соціальних процесів.
- Соціальна потреба в зниженні рівня соціальної деструкції, неупорядкованості, неорганізованості, нестабільності.
- Соціальний проект повинен містити систему загальних параметрів об'єкта, що проектується, які характеризують його цілісність, а також систему параметрів його підсистем, блоків, елементів, їх зв'язків.

Крім того, для всіх науково розроблених соціальних проектів характерна наступне [38, с. 158]:

- 1) наявність характеристик, які не виникають у проектованого об'єкта без чіткого проекту;
- 2) параметри, які можуть забезпечити реалізацію соціального замовлення;
- 3) характеристики, які можна розвинути тільки протягом визначеного проміжку часу.

Соціальний проект повинен відповідати наступним умовам його розробки: він повинен бути створеним на науковій основі, не суперечити моральним нормам, висловлювати загальноприйнятні соціальні цінності, соціальне

замовлення, бути ефективним з точки зору реалізації, не містити протиріч, повинен бути реалістичним.

На даний час, в соціальній сфері під час реалізації соціальних проектів менеджери соціальної роботи стикаються з наступними проблемами.

По-перше, рівень забезпечення вітчизняних соціальних працівників власною теорією і технологією розробки соціального проекту поки що бажає бути кращим. Цьому є об'єктивні причини: фахова соціальна освіта запроваджена відносно недавно, і далеко не всі практичні працівники мали можливість її отримати; сама теорія соціальної роботи як науки переживає в Україні період становлення і, на відміну від провідних західних шкіл (Великої Британії, Німеччини), не завжди готова запропонувати практикам потрібні рекомендації.

По-друге, наявна практика дещо випередила теорію – з кожним роком в Україні реалізується все більше соціальних проектів, а ґрунтовних наукових праць вітчизняних авторів з цієї тематики не вистачає.

По-третє, українська ситуація ускладнюється тим, що попередній досвід суспільних навчально-наукових дисциплін, набутий за радянських часів, не завжди може стати в нагоді, коли йдеться про подолання негативних наслідків поширення нових для країни явищ, зокрема: безробіття, бродяжництва, дитячої безпритульності, сексуальної експлуатації жінок, ін'єкційної наркоманії. Деяких із цих проблем в Україні раніше взагалі не існувало, деякі були поширені значно менше і для їх вирішення застосовувалися методи, несумісні із сучасними принципами соціальної роботи.

На сьогодні існує розгалужена система реалізації соціальних проектів, у яких держава приймає участь або безпосередньо як інвестор (співінвестор), або як гарант. Зокрема, за даними Міністерства соціальної політики України за участі держави реалізуються[35]:

- державні соціальні проекти;
- проекти, які фінансуються за рахунок Державного фонду регіонального розвитку;

- проекти, які внесені до Державного реєстру національних проектів;
- проекти, які реалізуються за участі міжнародних організацій та фінансових донорів;
- соціальні проекти у пріоритетних видах господарської діяльності та на засадах державно-приватного партнерства.

Проте інформація щодо їх затвердження і виконання належним чином не висвітлюється, що не дає змоги проаналізувати їх ефективність та провести моніторинг цільового витрачання бюджетних коштів.

Соціальний проект, для реалізації якого може надаватися державна підтримка, повинен містити[34, с. 22]:

- резюме,
- загальну характеристику проблеми для вирішення якої розроблено проект,
- організаційний план,
- план маркетингової діяльності,
- план виробничої діяльності,
- план реалізації проекту,
- фінансовий план,
- прогноз економічного та соціального ефекту від реалізації проекту,
- прогноз надходжень до бюджету,
- інформацію про ризики проекту та оцінку впливу на навколишнє середовище.

Також проект може містити додаткові відомості залежно від сфери діяльності, в якій передбачається його реалізація.

Потрібно акцентувати, що на сьогоднішній день в Україні визначено такі форми державної підтримки реалізації соціальних проектів[38, с. 123]:

- 1.співфінансування реалізації соціальних проектів за кошти державного бюджету;
2. надання державних гарантій для реалізації соціальних проектів з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями;

3. кредитування за кошти державного бюджету суб'єктів господарювання, які реалізують соціальні проекти;

4. повна або часткова компенсація за кошти державного бюджету відсотків за кредитами суб'єктів господарювання.

Водночас державна підтримка соціальних проектів передбачає надання фінансової підтримки суб'єктам господарської діяльності, які реалізують соціальні проекти, шляхом [23, с. 77]:

- часткового (до 50%) безвідсоткового кредитування соціальних проектів за кошти державного та місцевих бюджетів за умови залучення до фінансування проекту решти необхідних коштів виконавця проекту і (або) інших суб'єктів господарської діяльності;

- повної чи часткової компенсації (за кошти державного та місцевих бюджетів) відсотків, сплачуваних суб'єктами господарської діяльності комерційним банкам за кредитування соціальних проектів;

- майнового страхування реалізації соціальних проектів у страховиків.

З метою ведення моніторингу реалізації соціальних проектів, яким надана державна підтримка, ці проекти вносяться до Державного реєстру національних проектів. Нещодавно роль Державного реєстру було змінено з дозвільної на інформаційну. Станом на 01.01.2020 р. у Державному реєстрі національних проектів зареєстровано 47 соціальних проектів. З них: 32 проекти (68,1%) фінансуються за кошти державного бюджету; 10 проектів (21,3%) отримують державні гарантії з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання; 1 проект (2,1%) отримує повну компенсацію відсотків за кредитом за рахунок державного бюджету; 1 проект (2,1 %) отримує місцеві гарантії з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання.

Підсумовуючи перший розділ, можемо зробити такі висновки:

1. Визначено, соціальний проект є терміном, що застосовуються до будь-якого соціального прошарку. Він охоплює широкий спектр різних

галузей всередині спільноти або групи об'єктів. Проекти можуть охоплювати практично всі, включаючи найбільш очевидні аспекти, які потребують уваги соціуму, - елемент добробуту. Одним із важливих підрозділів соціальних проектів, є проекти економічного характеру.

2. З'ясовано основу для формування державної соціальної політики в Україні.

3. Окреслено специфіку та методологію формування державної соціальної політики.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

2.1. Загальна характеристика та напрями соціальної політики організації

Міністерство соціальної політики України (або Мінсоцполітики) – це центральний орган виконавчої влади України, який забезпечує формування та реалізує державну політику у соціальній сфері. Міністерство було створено 9 грудня 2010 року. Очолює Міністерство Міністр соціальної політики України – Лазебна Марина Володимирівна.

Основним органом, який координує діяльність міністерства, є Кабінет Міністрів України. Також Мінсоцполітики у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України та постановами ВРУ, прийнятими відповідно до Конституції та законів України та іншими актами законодавства[35].

На даний час структура апарату Міністерства соціальної політики України складається з таких підрозділів: керівництва, відділу забезпечення діяльності Міністра (патронатна служба), директорату стратегічного планування, координації політики та євроінтеграції, директорату розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей, директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення, директорату соціального захисту прав осіб з інвалідністю, директорату адресної соціальної підтримки населення та розвитку соціального інспектування, департамент реалізації державної соціальної політики, департаменту управління реалізації соціальних державних гарантій, департаменту управління забезпечення прав дітей та оздоровлення, департаменту управління нагляду, департаменту фінансового забезпечення,

департаменту документального забезпечення, відділу управління по роботі з персоналом, юридичного департаменту, відділу управління адміністративного забезпечення, відділу управління бухгалтерського забезпечення, департаменту управління реалізації європейських стандартів рівності, відділу управління з питань комунікацій, відділу управління міжнародного співробітництва, департаменту технологічної модернізації соціальної сфери, департаменту управління організаційної роботи міністерства, відділу управління внутрішнього аудиту, відділу організаційної роботи заступників Міністра, відділ з питань діяльності підвідомчих підприємств та установ, сектору з питань запобігання та виявлення корупції, сектору мобілізаційної роботи та сектору режимно - секретної роботи.

У реєстрі соціальних проектів присутні здебільшого маловартісні проекти, що стосуються сфери життєвого забезпечення соціальної сфери, у той час як проектів розвитку – незначна кількість. У реєстрі є лише чотири проекти вартістю понад 10 млрд грн. Таким чином, діюча на сучасному етапі державна підтримка соціальних проектів не створює умов для їх реалізації.

Одним з наймасштабніших проектів соціального спрямування в Україні у 2020 році слід вважати впроваджуваний Міністерством соціальної політики України проект «Модернізація системи соціальної підтримки. Система контролю населення України», за сприяння Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР). На 01 січня 2020 року було отримано трохи більше 149 млн дол. в рамках проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», на який в 2014 році від Світового банку було отримано позику в 300 мldол, тобто 49,7% від загальної суми позики.

Метою проекту є покращення результатів діяльності системи соціальної допомоги та соціальних послуг в Україні для малозабезпечених сімей, що має бути досягнуто завдяки[35]:

- 1) розширенню програми державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям для поліпшення доступу вкрай бідного населення до цієї програми;

2) підтримці заходів, спрямованих на підвищення ефективності адміністрування соціальних виплат та послуг шляхом:

- підвищення ефективності роботи через запровадження інформаційної системи управління;
- вдосконалення запровадження державного контролю за дотриманням законодавства при наданні соціальної підтримки;
- інтеграції даних про виплати і послуги в єдиній інформаційній системі управління, яка охоплюватиме усі місцеві органи та установи соціальної сфери;

3) поширенню сімейних форм виховання для дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також соціальній підтримці сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, для недопущення влаштування дітей у інтернатні заклади, попередження соціального сирітства та підвищення якості соціальних послуг, впровадження альтернативних форм опіки дітей та догляду дітей-інвалідів.

Проект сприятиме успішному проведенню соціальних реформ, які спрямовані на зменшення рівня бідності та підвищення соціальної захищеності найбільш уразливих верств населення.

В рамках реалізації заходів проекту передбачається забезпечити розвиток інформаційно-комунікаційних технологій у сфері соціального захисту населення, побудова нової моделі надання соціальної підтримки населенню, реформування інституту соціального інспектора, виведення сімей із бідності та стимулювання їх до економічної незалежності, реформування дитячих інтернатних закладів, підвищення ролі громади у забезпеченні соціальних потреб та ін.

Отже, передбачається, що проект «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» сприятиме покращенню якості життя вразливих верств населення, що особливо важливо в умовах економічного сьогодення.

2.2. Аналіз існуючої системи управління соціальними проектами Міністерства

З початку 1990-х років система соціальної підтримки в Україні зазнавала багато змін, по суті, зберігаючи основні радянської системи: переважна частка одержувачів соціальної допомоги та загального фінансування соціальних програм припадала на категоріальні види підтримки з низькою соціальною ефективністю. Така система може досить успішно функціонувати в умовах сталого економічного зростання, поглинаючи все більшу частку соціальних витрат і при цьому забезпечуючи державну підтримку значної частини населення країни.

Однак в періоди стагнації, аособливо в періоди гострих економічних криз, коли необхідно максимально оптимізувати бюджетні витрати і адресувати державну підтримку найбільш нужденним верствам населення, система радянського зразка не могла ефективно виконувати функцію соціального захисту через надзвичайно високу витратність і низьку дієвість. Сформовані до початку 2014 року тенденції чітко свідчили про гостру необхідність кардинальних змін в програмах соціальної підтримки, оскільки в разі збереження основних параметрів діючої системи потрібно було б постійно збільшувати суму соціальних витрат, і при цьому немати можливості стримувати зростаючі масштаби бідності в країні. Незважаючи на каскад економічних криз, які встигла випробувати Україна з моменту здобуття незалежності, система соціальної підтримки чітко демонструвала тенденцію до зростання вартості. Особливо відчутним цей процес став після 2014 року: за період 2015-2020 років вартість програм соціальної підтримки виросла в три рази – з 0,8 до 2,4% ВВП. Крім того, з бюджету через субвенції фінансувалася система соціальних пільг (близько 1% ВВП в 2015 році), яка до середини 2018 року була заснована виключно на принципі приналежності до певної категорії населення і не враховувала доходи сім'ї[35].

Категоріальний принцип надання соціальної допомоги має багато недоліків, які тягнуть за собою неефективні державні витрати і, відповідно, фінансові

втрата. Крім того, вони можуть призвести до порушення принципу соціальної справедливості в системі соціальної підтримки і зниженням довіри населення до інституту соціального захисту.

В рамках окремо взятої категоріальної програми ключовою проблемою виступає низька адресність і так звані «Помилки включення і виключення», коли допомога частіше виявляється у небідних сімей.

Система соціальної підтримки, в цілому заснована на категоріальному підході, демонструє негативний кумулятивний ефект, коли одна сім'я може отримувати кошти відразу з декількох соціальних програм, оскільки має в своєму складі представників різних категорій населення; при цьому велике число бідних сімей може не потрапляти ні в одну програмну категорію збільшення фінансування категоріальних програм не гарантує більш дієву підтримку і потребують і зниження масштабів бідності в країні.

Так, у 2015-2020 рр. найвищими темпами зростали виплати за категоріальними програмами, в першу чергу, допомоги при народженні дитини. Її розмір щорічно зростав відповідно до підвищення прожиткового мінімуму; особливо відчутним було зростання суми виплат на третю і наступну дитину (приблизно 100 мінімальних зарплат або 120 прожиткових мінімумів для дитини у віці 0-6 років). Таким чином, за восьмирічний період частка програми в ВВП зросла з 0,25 до 1,20%, тобто майже в п'ять разів. Виплати по догляду за дітьми до трьохрічного віку практично не грали помітної ролі в бюджетах сімей-одержувачів, оскільки становили лише 130 грн на місяць 3, однак загальна вартість програми досягла до 2013 року 0,44% ВВП або 6,6 млрд грн. на рік.

В останнє десятиліття стрімко зросла вартість програми допомоги на дітей одиноким матерям. Чисельність контингенту самотніх матерів суттєво збільшувалася, оскільки програма гарантувала щомісячні виплати до повноліття дитини, без необхідності збору документів і повній відсутності перевірок. Оскільки розмір допомоги постійно зростав через прив'язку до прожиткового мінімуму, на тлі постійного зростання чисельності одиноких

матерів питома вага програми в ВВП за період 2015-2020 рр. зросла з 0,10 до 0,22%, в два рази.

У той же період для програм, заснованих на адресному підході (з перевіркою доходів сім'ї-претендента), була характерна зворотна тенденція. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям рік від року втрачала свій контингент і суму фінансування, проте з 2014р. відбулося підвищення вартості програми внаслідок підняття порогу виплат і введення доплат на кожного дитину-учасника програми. В результаті питома вага програми в ВВП в 2015р. перевищила рівень 2015 року (0,27 проти 0,19%), однак чисельність учасників становила лише 58% від рівня 2006 року. Тобто відбулося істотне збільшення суми виплат при незначному збільшенні контингенту введення фіксованих доплат на кожну дитину порушило принцип доплатного механізму, і тим самим погіршило показники адресності найбільш ефективною з точки зору підтримки соціальних програм[35].

Таким чином, за досліджуваний період вагомість програми в загальній вартості соціальної підтримки збереглася тільки завдяки змінам в механізмах надання допомоги. Вартість ще однієї адресної програми - житлових субсидій - не мала чіткої тенденції, оскільки залежала від зміни тарифів. В цілому фінансування адресних програм (малозабезпеченим сім'ям та житлових субсидій) зросла за період 2006-2013 рр. з 0,26 до 0,38% ВВП, однак ці темпи були значно нижче, ніж по категоріальним програмами.

У 2015 році з 41 млрд. грн. вартості соціальних програм менше 6 млрд. були направлені на адресні програми, які передбачають перевірку нужденності. Ще 10 млрд витрачалося на гібридні програми, за якими можна отримати збільшений розмір допомоги на підставі довідки про доходи. Решта 25 млрд грн. були витрачені на програми, засновані виключно на категоріальному підході. Таким чином, тільки 14% від загальної суми фінансування соціальної допомоги доводилося на адресні програми, а 61% виплат розпорошувався по групах населення з різним рівнем доходу.

Сформовані тенденції свідчили про гостру необхідність змін в принципах формування системи соціальної підтримки. В іншому випадку, при збереженні основних характеристик системи - незмінних правил ключових програм і механізмів їх реалізації, необхідно було б постійно збільшувати суму фінансування соціальних витрат. В першу чергу, це стосувалося виплат при народженні та по догляду за дітьми до 3-х років. По-перше, прив'язка до прожиткового мінімуму вимагала значного збільшення витрат на ці програми. По-друге, для збереження ефекту зростання числа народжень потрібно періодично (принаймні, раз в 2-3 року) істотно піднімати розмір допомоги, навіть по відношенню до прожиткового мінімуму. Зростаюча кількість жінок зі статусом одинокої матері в комплексі з фактором підвищення розміру допомоги призвела б до постійного зростання вартості відповідної програми [37, с. 19].

При цьому відбувалося б постійне звуження контингентів адресних програм. Для малозабезпечених сімей поріг входження в програму в 2014 році вже досяг верхньої точки 11, за якою починається ризик зниження економічної активності населення і соціальної ефективності програми. А по житловим субсидіям затягування з істотним підвищенням тарифів і природне звуження класичних контингентів 12 (так званих «старих» пенсіонерів з низьким рівнем пенсій) означало б поступову самоліквідацію програми.

2.3. Оцінка ефективності соціальної політики установи

Таким чином, у разі відсутності реформ слід було очікувати істотного зростання загальної вартості програм соціальної підтримки (без урахування соціальних пільг) - з 41 млрд.грн. у 2013 році до 57 млрд.грн. в 2020-м (в цінах 2013 року). Крім того, відбувалося б подальше зміщення програм до категоріальних виплат, з одночасним звуженням програм адресної допомоги. Так, потреба в фінансуванні категоріальних програм могла зрости до 2020 року в 1,4 рази, при цьому вартість адресних програм могла знизитися в 1,5 рази.

Розпочате в 2016 році реформування системи соціальної підтримки мало загальну націленість на підвищення адресності державної допомоги. При цьому реформи не мали системного характеру, і в цілому була відсутня схема поетапних законодавчих змін і перегляду базових принципів надання державної підтримки. Основні зміни торкнулися Закону України «Про допомоги сім'ям з дітьми », в рамках якого була повністю трансформована допомога по догляду за дітьми до 3-х років, змінені окремі умови отримання допомоги при народженні, допомога на дітей одиноким матерям переведена повністю на адресні принципи надання з перевіркою доходів. Серйозні зміни відбулися в системі допомоги в оплаті житлово-комунальних послуг: це і спроба введення нової програми компенсації за підвищення тарифів для малозабезпечених, яка не мала успіху, і максимальне спрощення участі населення в програмі житлових субсидій (Табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Стан реформування системи соціальної підтримки до початку 2016 року

Програми, що не залежать від доходів родини	Програми, що частково залежать від доходів родини	Програми, що повністю залежать від доходів родини
Допомога при народженні	Соціальні пільги	Допомога малозабезпеченим
Допомога при вагітності та пологах		Житлова субсидія
Допомога на дітей при усиновленні		Допомога одинокій матері

Джерело: розроблено автором на основі [35]

Разом із тим, у 2016 році велося багато дискусій про реформування допомоги одиноким матерям, оскільки зростання вартості програми в останні роки відбувалося переважно за рахунок контингенту одержувачів мінімального розміру виплати (Без декларації про доходи). Перехід програми з початку 2016 року винятково на адресні принципи дозволить економити значні кошти на неефективних виплатах і направляти їх найбільш нужденному контингенту учасників. В результаті програми можуть скоротитися в три рази.

Водночасу програмі житлових субсидій відбулася зміна порядку розрахунку обов'язкового відсотка платежу, що стало позитивним сигналом для кращої

адресації програми бідним. Зміни також торкнулися зняття обмежень на входження програму через володіння майном. У кризовий період, коли динамічно відбувається втрата традиційних джерел існування (внаслідок втрати роботи, зменшення допомоги від родичів), подібні обмеження стримують ефективне просування програми і своєчасну допомогу населенню в оплаті житла.

В цілому нові правила програми житлових субсидій на тлі багаторазового підвищення тарифів дозволили помітно збільшити охоплення сімей програмою і попередити прогнозоване зростання заборгованості населення постачальникам послуг. У разі подальшого підняття тарифів в 2021 році очікується зростання потенційних контингентів учасників програми житлових субсидій до 60% населення країни.

За перші три місяці цього року з бюджету вже було витрачено 20 млрд. грн. на житлові субсидії, а до кінця року програма може стати найдорожчою в системі соціальної підтримки, перевищивши тим самим вартість дитячої допомоги.

Система допомоги сім'ям при народженні дитини та до досягнення трирічного віку з 2017 року коштує бюджету значно менше. В першу чергу, завдяки скасуванню з 1 липня 2014 року допомоги по догляду за дітьми до 3-х років, яка мала принципово символічний характер через низький розмір щомісячних виплат, проте в масштабі країни її вартість до 2015 року досягла 6,63 млрд. грн.

Вартість допомоги при народженні буде зменшуватися поступово, у міру вибуття контингентів, залучених до програми за старими правилами. Прогноз стійкості програми побудований на основі демографічного прогнозу (Табл. 2.2.), розрахунок передбачає зміну контингенту учасників, з одного боку, відповідно з прогнозом народжуваності та дитячої смертності, а з іншого - відповідно до зміни контингентів, народжених до 1 липня 2014 року, в контингенти, народжені після зміни правил програми.

Таблиця 2.2.

**Прогноз вартості реформованої програми допомоги при народженні дитини
до 2020 р, тисяч грн на рік в цінах 2014 року.**

Прогнозні показники	2016	2017	2018	2019	2020
Потреба в фінансуванні на базі демографічної ситуації	27 216 638	26 034 812	22 712 748	20 831 339	19 630 861
Прогноз вартості програми, тис. грн на рік	20 595 688	19 701 363	17 187 453	15 763 731	14 855 291
Темп змін вартості до базового (2014) року, %	96,88	92,67	80,84	74,15	69,87

Джерело: розроблено автором на основі [41].

Прогноз допомоги малозабезпеченим сім'ям заснований на виборі середнього варіанта макропрогнозу. Таким чином, якщо не відбудеться змін в самій програмі, то її вартість буде поступово зменшуватися після 2017 року (в цінах 2014 р.). Найбільш істотне зниження вартості станеться після 2019 року, коли доходи населення почнуть рости швидше (Табл. 2.3).

Слід відмітити, що помітне зростання вартості допомоги малозабезпеченим сім'ям в 2014 році було пов'язано з підвищенням порогу входження в програму для пенсіонерів і дітей, а також розміру фіксованих доплат на дітей. А в 2015 році зростання вартості був обумовлений дією інших факторів:

- збільшенням контингенту учасників програми внаслідок загального зниження доходів і зростання масштабів крайньої бідності в країні,
- введення доплат на дітей у віці до 3 років.

Розширення програми і відповідно підвищення її вартості можливо тільки за рахунок реформування всієї системи, коли контингенти зі старих категоріальних програм будуть отримувати адресні виплати на основі перевірки нужденності. Після введення повноцінного механізму адресності для допомоги самотнім матерям і забезпечення доплати на кожну дитину до 100% прожиткового мінімуму (відповідної вікової категорії), контингент отримувачів буде дуже сильно перетинатися з контингентом програми допомоги малозабезпеченим сім'ям.

Потенційні одержувачі будуть вибирати для себе найбільш вигідний варіант. Таким чином, цілком логічним буде об'єднання двох програм на наступному етапі реформування. Якщо не враховувати зв'язок між адресними програмами, то контингент отримувачів допомоги на дітей одиноким матерям буде досить стабільним - з невеликими змінами внаслідок динаміки доходів і з поступовим зменшенням за рахунок меншого числа нових контингентів.

Відповідно вартість програми до 2020 року може зменшитися майже вдвічі в цінах 2014 року.

Таблиця 2.3

**Прогноз вартості програми допомоги малозабезпеченим сім'ям та
реформованої програми допомоги одиноким матерям до 2020 р, тисяч грн
на рік в цінах 2014 року**

Назва державної програми	2016	2017	2018	2019	2020
Допомога на дітей одиноким матерям	2043 244	1863 030	1713 987	1456 889	1165 511
Допомога малозабезпеченим родинам	7517 230	6567 165	5548 288	4322 090	3122 994

Джерело: розроблено автором на основі [53].

Такий підхід дає можливість розрахувати чисельність дітей за віковими категоріями та потреба в коштах на виплату посібників всім народженим дітям. Однак фактично не всі народжені діти є учасниками програм, тому на другому етапі здійснюється коригування потреби в відповідність з адміністративними даними про одержувачів допомоги. Так, до 2020 року вартість програми допомоги при народженні, яка виплачується частинами до досягнення дитиною трирічного віку, і незалежить від порядку народження дитини, складає менше 70% від значення 2014 року. Відбувся процес поступового зниження вартості програми, його інтенсивність зросла з 2018 року, коли з програми повністю вийшли діти, народжені другими. А до 2020 року з програми повністю вийшли всі контингенти, які увійшли в неї за старими правилами.

Отже, прогноз до 2020 року враховує використання середнього сценарію реформ, тобто передбачається, що будуть реалізовані ті зміни, які вже заявлені владою або включені в проект реформування на найближчі роки. Крім того, передбачалося, що з 2016 року почнуть зростати реальні доходи населення.

Підсумовуючи другий розділ, можемо зробити такі висновки:

1. Дослідили, що Міністерство соціальної політики України (або Мінсоцполітики) – це центральний орган виконавчої влади України, який забезпечує формування та реалізує державну політику у соціальній сфері. Міністерство було створено 9 грудня 2010 року. Очолює Міністерство Міністр соціальної політики України – Лазебна Марина Володимирівна.
2. Здійснили аналіз існуючої системи управління соціальними проектами Міністерства.
3. Оцінили ефективність соціальної політики Міністерства соціальної політики України.

РОЗДІЛ 3.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

3.1. Перспективи оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері

До базових принципів подальшого реформування системи соціальної підтримки можна віднести:

- максимальне посилення адресності кожної програми і системи в цілому;
- зменшення загального числа програми та поступове наближення до однієї універсальної програми;
- підвищення соціальних ефектів програм в рамках чинного фінансування;
- спрощення всіх супровідних процедур і процедур адміністрування за рахунок створення наскрізних реєстрів.

Сформовані до 2014 року тенденції свідчили про гостру необхідність кардинальних змін в системі соціальної підтримки. У випадку збереження незмінних правил програм і механізмів їх реалізації система соціальної допомоги постійно вимагала б збільшення суми витрат за рахунок категоріальних виплат.

Реформи, які почалися в 2014 році, не мали комплексного характеру і не вирішили основних проблем всієї системи соціальної підтримки, проте призвели до деяким позитивних змін. Основними результатами реформи СУСП можна вважати, з одного боку, досягнення більшої соціальної справедливості завдяки поступовому зменшенню числа категоріальних програм і переходу на адресні принципи надання допомоги, а з іншого - економію фінансових ресурсів соціальних програм за рахунок неефективних і несправедливих виплат.

Прогноз на 2020 рік передбачав зниження загальної вартості системи соціальної підтримки в порівнянних цінах 2014 року. Ця тенденція

торкнулась всіх основних програм; винятком може бути тільки програма соціальних пільг, якщо вона не буде піддана подальшому реформуванню.

У випадку об'єднання двох програм - допомоги малозабезпеченим сім'ям та допомоги на дітей одиницям матерям - загальні тенденції у формуванні контингенту і вартості програми не зміняться, оскільки будуть залежати винятково від динаміки доходів населення і масштабів бідності в країні. Слабо прогнозованою виглядає вартість програм, пов'язана з оплатою житла. Якщо припустити, що після раундів підвищень тарифів в 2014-2016 роках, в подальшому до 2020 року підвищення будуть несуттєвими і розтягнутими в часі, то можна очікувати після 2017 року звуження контингенту учасників програми житлових субсидій, і відповідно, поступового зменшення вартості програми.

Таким чином, до 2020 року передбачається відносно зниження вартості всіх основних програм соціальної підтримки (в порівнянних цінах 2014 року) за винятком програм допомоги в оплаті житла, які в значній мірі залежать від зміни тарифів. Тенденція до збільшення вартості можлива тільки для програми соціальних пільг, якщо вона не буде піддана подальшому реформуванню.

Допомога при народженні стала дешевше на 27% в порівнянні з 2015 роком, оскільки до 2020 р відбулася повна заміна контингентів за старими правилами на контингенти за новими правилами. Завдяки реформуванню допомоги одиницям матерям її вартість може зменшитися на 44% в порівнянні з 2015 роком (у цінах 2014 р.). Допомога малозабезпеченим сім'ям досягла свого піку вже в 2015 році завдяки дії кількох чинників.

Надалі, якщо не відбудеться кардинальних змін в програмі, її контингент почне поступово скорочуватися в міру зростання реальних доходів населення. Вартість житлових субсидій досягла піку в 2016 році внаслідок істотного підвищення тарифів, однак наступні роки контингент учасників програми також буде поступово зменшуватися.

Окремо проблемою виступає ігнорування оцінки балансу між економічною і соціальною ефективністю, що має стати основною реформи системи соціальної підтримки.

Найбільш довгоочікуваним кроком реформ стало початок поетапного переведення системи соціальних пільг на принципи адресності. Незважаючи на помилки і відсутність системності в процесі реформування, за два минулі роки були досягнуті певні позитивні результати на шляху досягнення більш високої адресності соціальних програм:

1. Поступове зменшення числа категоріальних програм. При цьому одна категоріальна програма (по догляду за дітьми до 3-х років) була ліквідована, інша (На дітей одиноких матерям) - повністю переведена на адресні принципи, а програма соціальних пільг пройшла перший етап реформування, який передбачає відсікання контингентів з більш високими доходами.

2. Досягнення більшшої соціальної справедливості в системі допомоги на дітей і кращого захисту сімей з першими по порядку народження дітьми. Однак, в невиваженному становищі опинилися сім'ї з високими ризиками бідності, де народжуються другі, а особливо - треті і наступні діти. Сьогодні ці сім'ї після досягнення дитиною трирічного віку можуть звернутися тільки за адресною допомогою (малозабезпеченим сім'ям), розмір якої гарантовано буде зростати відповідно до підвищення прожиткового мінімуму і підняття розміру допомоги для дітей.

3. Відбулися позитивні зміни в принципах роботи соціальних служб - вони починають самі шукати потенційних учасників програм, що особливо важливо для пасивних контингентів.

Варто зазначити, що поштовхом для перегляду принципів діяльності органів соціального захисту стала необхідність залучення до програм житлових субсидій і компенсацій за підвищення тарифів максимального числа сімей, які потенційно не зможуть оплачувати комунальні рахунки і мають високі ризики накопичення заборгованості після чергового раунду підвищення тарифів.

4. У складних економічних умовах вдалося досягти загальної економії фінансових ресурсів соціальних програм за рахунок неефективних і несправедливих виплат. До початку 2016 р. в результаті реформування лише три з основних програм соціальної підтримки зберігали виключно категоріальний принцип залишення виплат: допомога при народженні, допомога у зв'язку з вагітністю та пологами для незастрахованих і допомогу на дітей, над якими встановлено опіку чи усиновлення.

Таким чином, узгоджені дії змін між різними соціальними програмами разом із реформами в інших сферах, а також з урахуванням сценаріїв розвитку подій на коротко- і середньостроковий періоди, дотримання балансу між економічною і соціальною ефективністю наразі є основною вимогою реформи системи соціальної підтримки Міністерства соціальної політики України. З одного боку, мова повинна йти про фінансову спроможність системи і ефективне використання ресурсів, а з іншого - про затвердження принципу соціальної справедливості при розподілі коштів програм соціальної підтримки.

3.2. Розробка пропозицій щодо підвищення ефективності управління управлінням проектною діяльністю Міністерства соціальної політики України

Реформи в системі соціальної підтримки дали помітні результати вже до 2020 року. Підвищення адресності системи соціальної підтримки і зміни в категоріальних програмах свідчать про більш високу соціальну ефективність та краще дотримання принципу соціальної справедливості. Однак, реформування СУСП носить сьогодні половинчастий характер і не призводить до кардинальних змін в системі. Крім того, рішення щодо реформ з боку Міністерства соціальної політики України, не враховують можливих сценаріїв розвитку подій, і часто не узгоджуються в розрізі різних програм в часі.

В процесі розбудови української держави перед системою державного управління виникла сукупність невирішених раніше проблем,

розв'язання яких неможливе без реалізації відповідного комплексу державних реформ. Як вже зазначалось, в Україні започатковано та реалізується ряд реформ, основними з яких є: децентралізація, адміністративна, антикорупційна, судова, правоохоронної системи, енергетики, системи національної безпеки і оборони, охорони здоров'я, податкова реформа, освіти, господарства, реформа державних закупівель. З огляду на те, що процес реформування стикається з певною низкою проблем, нами було зазначено, що з метою ефективної організації процесу здійснення реформ існує необхідність використання новітніх, сучасних методів. На нашу думку, ефективну реалізацію всіх етапів реформування забезпечить використання соціального проектування у взаємозв'язку з його методами на кожному з них.

Виходячи з вище викладеного матеріалу, ми можемо зробити висновок, що соціальне проектування має певний інструментарій, який складається з набору методів, заходів, дій, принципів, що в свою чергу направлені на вирішення суспільно значимих проблем. Основуючись на положенні, що процес соціального проектування складається з послідовних етапів, кожному з яких відповідає визначений набір методів, які використовуються для теоретичного та практичного обґрунтування майбутніх змін суспільних процесів, явищ, об'єктів шляхом розробки альтернатив їх розвитку з урахуванням потреб та інтересів населення, можна зробити висновок, що система підтримки в процесі здійснення реформ відображається через сукупність послідовних методів, що направлені на впровадження соціальних інновацій відповідно до потреб та інтересів населення шляхом розробки альтернативної моделі майбутнього стану об'єкту реформи, що виступає науковим підґрунтям для її розробки та реалізації.

У зв'язку з цим, запровадження методів соціального проектування в процес підготовки та реалізації суспільних реформ дозволив нам запропонувати підхід до використання системи підтримки в процесі їх здійснення, необхідність якого зумовлена тим, що проблема ефективного процесу реформування в рамках все ж таки залишається не вирішеною. Обґрунтування такого підходу дозволяє

удосконалити існуючі підходи до використання соціального проектування в державному управлінні. Даний підхід передбачає запровадження соціального проектування до кожного етапу реформування. Так, процес реформування повинен починатися з ініціативи відповідних суб'єктів, до яких можна віднести представників Уряду, Верховної Ради України, Офісу впровадження реформ, громадських організації, органи державної влади, громади. Після відповідної ініціативи необхідним є створення ініціативної групи, яка забезпечить збір інформації, виявлення недоліків існуючого стану в суспільстві, формування відповідної проблеми, на вирішення якої буде направлено реформу, а також аналіз наявних ресурсів. Якщо за результатами дослідження вирішення проблеми є актуальним, своєчасним та відповідає наявним ресурсам приймається рішення про проведення відповідної реформи. Виходячи з твердження, що реформа є переходом від існуючого стану до бажаного, відповідно до запропонованого підходу методами соціального проектування необхідно визначити невідповідність існуючої ситуації, причини виникнення такої, визначити недоліки сучасного стану суспільного розвитку на основі аналізу потреб та інтересів населення. На підставі проведеного аналізу, у разі прийняття рішення про проведення реформи, в подальшому вже проектна група формулює проблему і визначає цілі та завдання реформи.

Першим етапом є підготовка реформи, де використання соціального проектування у взаємозв'язку з його методами обумовлюється необхідністю забезпечення ефективності її розробки, яка залежить, в першу чергу, від наявності професійної, висококваліфікованої, ініціативної, авторитетної команди, що готує пропозиції, розробляє науково обґрунтовані концепції реформ, забезпечує її прийняття та реалізацію. На реформаторську команду покладаються повноваження здійснювати моніторинг на кожному етапі реформи з метою виявлення відхилень від запланованих індикаторів, визначення чинників, що цьому сприяли та їх усунення.

Крім того, на команду покладається відповідальність за ефективність здійснення як окремих етапів реформування, так і в цілому реформи. Тому, процес реформування повинен починатися з якісного кадрового забезпечення, тобто формування проектної групи (відповідно до національної моделі управління реформами НРР— цільова група в рамках Проектного офісу (Офіс впровадження реформ). До такої групи мають включатися представники всіх зацікавлених сторін: науковці, представники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, представники інституцій з питань реформування в державі – НРР, представники громадськості. Таким чином, відбувається формування команди, яка відповідає за розробку управлінських рішень в процесі підготовки та реалізації державних реформ, здійснюють прогнозування позитивних та негативних наслідків очікуваних змін, врахування можливих ризиків, проектування майбутньої ситуації, координації дій, контролю, відповідають за підготовку концепції реформи.

На етапі підготовки реформи, слід враховувати, що ефективність процесу реформування потребує відповідного науково-аналітичного забезпечення, що включатиме науковий супровід, інформування суспільства, оцінку та відбір необхідних ресурсів. Так, науковий супровід повинен передбачати дослідження наявності наукових робіт з того чи іншого питання у відповідній сфері і свідчить про те, що дана проблематика є розробленою, проблеми досліджувалися, а також існує ряд наукових рекомендацій щодо шляхів їх вирішення. Тому на даному етапі реформи необхідно забезпечити системний аналіз відповідних наукових досліджень у сфері, що реформується, за умови недостатності таких проектною групою мають розроблятися необхідні наукові рекомендації. Необхідними умовами даного етапу, які забезпечують досягнення цілей реформування, є створення сприятливого середовища змін. Для забезпечення ефективного процесу реформування повинна бути створена громадська платформа для залучення громадськості до процесів створення концепцій та впровадження реформ, їх моніторингу. Мається на увазі залучення всіх зацікавлених сторін у процес

підготовки реформи, проведення політики інформування суспільства щодо стратегічної мети та оперативних цілей реформи з метою виключення зовнішнього супротиву майбутнім змінам.

Ресурсне забезпечення є однією з найважливіших умов успішної підготовки та подальшої реалізації суспільних реформ. Якщо ініціативна група проводить аналіз наявності ресурсів, необхідних для проведення реформи, то проектна група проводить оцінку цих ресурсів та визначення необхідних: фінансових, матеріальних, наукових, інформаційних, кадрових.

Етапу підготовки реформи відповідають наступні етапи соціального проектування:

- соціальний заказ, який свідчить про наявність суспільних потреб і завдань, що стане основою процесу реформування;
- збір інформації, її обробка та аналіз, за допомогою якого ми і визначаємо вищенаведену невідповідність існуючої ситуації, причини її виникнення, а також визначення недоліків існуючого стану, як результат – визначення проблеми;
- далі - паспортизація об'єкта, яка допомагає нам описати проблему, визначену за результатами аналізу, та оформити її в вигляді паспорту. Це нам дозволить створити зведений документ, у якому будуть відображатися кількісні та якісні параметри існуючої проблеми, фактори, які впливають на функціонування та розвиток системи, в якій виявлено проблему, її причини;
- формування відповідно до проблеми цілей та завдань, які відповідно будуть визначені основними цілями і завданнями нашої реформи, що також отримують своє відображення у паспорті.

Запровадження соціального проектування в процес підготовки реформи за наданою схемою надасть нам змогу використовувати ряд методів, що дозволить науково обґрунтувати відповідний етап реформи. Дані методи існують і в системі управління, але саме соціальне проектування дозволяє їх систематизувати та використовувати в певній послідовності, що робить процес реформування більш

результативним та ефективним. Зазначені положення дають змогу сформулювати напрями запровадження соціального проектування на даному етапі: при виявленні недоліків існуючої ситуації; при формулюванні проблеми; при формулюванні цілей та завдань реформи; при створенні паспорту реформ.

Запровадження методів соціального проектування на етапі розробки реформи. З метою визначення методів, що можуть використовуватись на етапі розробки реформи, слід виділити етапи соціального проектування, що йому відповідають:

- вибір стратегії проектної діяльності, що передбачає в рамках процесуреформування передбачає визначення за допомогою яких заходів, засобів, дій будуть реалізовані поставлені задачі;
- створення програми проектної діяльності, де послідовність відповідних заходів, засобів, дій фіксується в певній програмі чи плані;
- прогнозування, коли відбувається передбачення тенденцій та перспектив розвитку об'єкту реформи.;
- розробка на основі прогнозу варіантів майбутніх станів, на основі прогнозу робиться опис його можливих майбутніх станів (варіантів розвитку), що спирається на аналіз особливостей його розвитку в минулому/теперішньому;
- конструкт, за допомогою оцінки та зіставлення обирається ефективний варіант;
- проектування системи, де відбувається прийняття обраного варіанту у взаємозв'язку з його особливостями та оформлення у вигляд відповідного нормативного акту.

Важливим і ключовим моментом соціального проектування на етапі розробки реформи є етап прогнозування. Даний етап є основою самого соціального проектування, а в результаті – і самої реформи. Прогнозування, яке полягає в передбаченні тенденцій розвитку об'єктів, явищ, процесів у їх взаємозв'язку, вивчення відповідних як в минулому, так і та подальше перенесення даних тенденцій при проектуванні майбутніх моделей розвитку,

надасть нам змогу максимально приблизити визначені визначенні цілі та завдання до бажаного результату, передбачити ймовірні зміни в процесі реформування, спроектувати можливий розвиток подій при настанні даних змін, виключити можливі ризики. Таким чином використання соціального проектування надасть процесу реформування більшої гнучкості та адаптивності.

Далі соціальне проектування надає нам змогу моделювання на основі прогнозу майбутніх станів, тобто, в нашому випадку, розробки необхідних альтернатив. За допомогою використання конструкту ми маємо можливість забезпечити наступний етап процесу реформування, а саме – вибір з багатьох альтернатив найбільш відповідної та актуальної шляхом їх співставлення та за допомогою критеріїв, які визначені в програмі стратегії проектної діяльності цільової групи.

Відповідно до запропонованого підходу, на даному етапі цільова група спочатку працює над формуванням кількох альтернатив можливого розвитку подій, впровадження певних змін в процесі реформування. Необхідним є подальший аналіз поглядів на об'єкт реформи (певну проблему), як наукових, так і політичних, суспільних. При розробці альтернатив отримана інформація повинна бути врахована.

Так, вибір стратегії проектної діяльності і подальше створення програми такої діяльності дозволяє нам на етапі підготовки декількох альтернатив реформи визначити чіткі часові рамки роботи цільової групи над розробкою можливих варіантів, послідовність дій проектантів, вимоги до розроблюваних альтернатив, визначення системи критеріїв за якими альтернативи будуть співставлятись та обиратись. Таким чином, використання соціального проектування дозволяє зробити внутрішню роботу над розробкою концепції реформи налагодженою, систематичною, чіткою, ефективною.

Наступним етапом соціального проектування є безпосередньо сам проект системи. На даному етапі відбувається формування ідеальної моделі, в нашому випадку обраної альтернативи, визначаються особливості цієї моделі, зв'язки,

параметри, елементи, що надає нам змогу врахувати їх при формуванні концепції (проекту) реформи. Так, впровадження соціального проектування на даному етапі дозволить: розробити декілька варіантів, альтернатив реформи; обрати оптимальну альтернативу; на основі обраної альтернативи розробити концепцію (проект) реформи.

До основних методів системи підтримки, що можуть використовуватись на етапі розробки реформи, нами віднесено: метод аналогії, асоціації, екстраполяції, мозкового штурму, моделювання, форсайт, сценарування, Делфі, опитування, анкетування. Відповідно до зазначеного підходу, метод аналогії дозволяє нам при розробці альтернатив реформ максимально врахувати та перенести вжеіснуючі властивості відповідних процесів, явищ, об'єктів в інших сферах на ті, які ми проектуємо, тобто на об'єкт реформи. В цьому випадку повинно бути враховано чи є спільні ознаки між відповідними об'єктами, чи є між ними взаємозв'язок, загальна схожість тощо. Також цей метод можна використовувати при імплементації зарубіжного досвіду реформування. Такий метод соціального проектування як асоціації дозволяє нам при підготовці та прийнятті альтернативи реформи розробити на основі вже існуючого досвіду, знань, підходи, які дозволять нам впливати на об'єкт реформи. Цей метод дозволяє обирати шлях подальшого впровадження реформи засобом пристосування, модифікації чи реорганізації об'єкта, що дозволяє нам обрати необхідний варіант, виходячи з потреб та вимог суспільства.

Метод форсайт, на мою думку, є ключовим методом соціального проектування, який широко може застосовуватися в процесі підготовки та реалізації суспільних реформ. Цей метод дозволяє нам розробити декілька сценаріїв розвитку подій, які ми кладемо в основу альтернатив реформи. Даний метод надає нам змогу в процесі розробки і вибору альтернатив оцінити найбільш імовірний хід розвитку подій, а також, що є дуже важливим, наслідки прийнятих вже рішень у майбутньому. Розроблювальні сценарії проектною групою дозволять з високим рівнем вірогідності визначити тенденції розвитку у

зв'язку з зовнішніми факторами, впливами. Даний метод ґрунтується на прогнозуванні. Форсайт припускає залучення до вироблення сценаріїв реформи фахівців із різних сфер, громадян, державні установи, недержавний сектор, що надає можливість розробити найбільш комплексний сценарій, в нашому випадку альтернативу реформи. Перевагою даного методу є проектування не від теперішнього до майбутнього, а навпаки. Тобто, використання даного методу в процесі реформування надасть змогу обрати, які рішення треба прийняти задля досягнення кінцевої цілі. Розроблені та прийняті альтернативи на основі методу форсайт дозволить більш повно чітковизначити перспективи розвитку ситуації при наявності різних керуючих впливів, вчасно усвідомити небезпеки, якими чреваті невдалі управлінські впливи, рішення або несприятливий розвиток подій. Так, за допомогою форсайту можливо розробити стратегічне бачення розвитку певного процесу, розробити довгостроковий сценарій впровадження змін, обґрунтувати вибір пріоритетів в процесі підготовки та реалізації тієї чи іншої реформи. Також на етапі підготовки державних реформ може використовуватися метод дорожніх карт, який в цьому випадку, дозволить правильно сформулювати проміжні цілі з метою визначення наступних етапів розвитку подій.

Зазначені положення дозволяють нам обґрунтувати наступні напрямивикористання соціального проектування: при прогнозуванні тенденцій розвитку об'єкту реформи, при розробці та виборі альтернатив реформи.

Використання методів соціального проектування на етапі прийняття концепції реформи. Процес прийняття реформи є перехідним етапом до реалізації. На етапі прийняття відбувається проходження нормативно-правових процедур після чого проект концепції реформи затверджується. Цільова група шляхом обговорення приймає колегіальне рішення про кінцевий варіант проекту концепції реформи, який затверджується на відповідному рівні всіма членами проектної групи і має закріплення у вигляді нормативно-правового акту. На нашу думку, з метою забезпечення результативності процесу підготовки та розробки реформи, кінцевий варіант проекту повинен бути оприлюднений та пройти стадію

обговорення з громадськістю, державними установами, науковцями, що дозволить максимально точно скоректувати документ відповідно до актуальних потреб зацікавлених сторін. На цьому етапі доцільним є використовувати такі методи соціальної підтримки: опитування, анкетування, експертних оцінок, Делфі. Надалі посадова особа, яка відповідає за підготовку даного проекту концепції реформи, передає його до розгляду у Кабінет Міністрів України. Даний документ проходить усі стандартні процедури затвердження нормативно-правових актів у КМУ згідно чинного законодавства.

Виходячи з того, що соціальне проектування охоплює весь процес реформування, використання соціального проектування на певних етапах відповідної реформи надасть змогу систематизувати дані методи, тим самим забезпечуючи певну логічну послідовність їх використання, що дозволить сформувати наукове підґрунтя для підготовки та реалізації реформ, а також:

- забезпечить новий формат організаційного процесу реформування шляхом виявлення найбільш раціонального варіанту переходу від існуючого стану до бажаного;
- забезпечить послідовність реформ, так як специфіка соціального проектування передбачає виконання кожного наступного етапу тільки за умови виконання попереднього;
- зробить процес реформування більш гнучким та адаптивним до імовірних змін за рахунок розробки декількох альтернатив можливого розвитку подій, а також врахування можливих ризиків на кожному етапі такого розвитку, що дозволить більш швидко реагувати на зовнішні та внутрішні зміни;
- забезпечить взаємозв'язок державних інтересів та суспільних потреб шляхом залучення представників громадськості та бізнесу, що дозволить мобілізувати творчий потенціал широких мас, стимулювати залучення громадян до вирішення суспільних проблем;
- досягти ефективності та результативності політики реформування за рахунок врахування інтересів зацікавлених сторін при формулюванні цілей

соціального проектування, а також орієнтації соціальних проектів на досягнення соціально значимих результатів, що корелюють з потребами суспільства.

Таким чином, використання соціального проектування в процесі здійснення реформ дозволяє сформулювати наступні напрями його запровадження в державне управління: при формулюванні проблеми, цілей та завдань реформи; при прогнозуванні тенденцій розвитку об'єкту реформи; при розробці та виборі альтернативи шляхів здійснення реформи; при розробці нормативних документів. Запровадження соціального проектування за визначеними напрямками дозволить удосконалити методологічні засади теорії державного управління.

Таким чином, успішність подальших реформ СУСП на базі функціонування Мінсоцполітики буде залежати від націленості на досягнення балансу між економічною та соціальною ефективністю, та, безумовно, від стратегічної складової, заснованої на дотриманні базових принципів вдосконалення вітчизняної системи соціальної підтримки.

Підсумовуючи третій розділ, можемо зробити такі висновки:

1. Визначили перспективи оптимізації СУСП Міністерства соціальної політики України.
2. Розробили пропозиції щодо ефективного підвищення ефективності управління управління проектною діяльністю Міністерства соціальної політики України.

ВИСНОВКИ

У випускній кваліфікаційній роботі на базі проведеного аналізу модельовано теоретичне обґрунтування та розроблені методичні рекомендації відносно вирішення актуальної проблеми щодо вдосконалення СУСП в межах Міністерства соціальної політики України. Підсумовуючи загальний зміст дослідження, можемо констатувати наступне:

1. Визначено, що соціальний проект є терміном, що застосовуються до будь-якого соціального проєкту. Він охоплює широкий спектр різних галузей всередині спільноти або групи об'єктів. Проекти можуть охоплювати практично всі, включаючи найбільш очевидні аспекти, які потребують уваги соціуму, - елемент добробуту. Одним із важливих підрозділів соціальних проєктів, є проєкти економічного характеру. Соціальні програми в державі - це програми соціального забезпечення, покликані забезпечити задоволення основних потреб українського населення. Державні програми соціального забезпечення та соціального забезпечення регіонів включають грошову допомогу, медичне забезпечення, продовольчу допомогу, житлові субсидії, субсидії на енергію і комунальні послуги, освіту та допомогу по догляду за дітьми, а також субсидії і допомогу на інші основні послуги. Аналогічні допомоги по соціальному забезпеченню іноді надаються приватним сектором або на добровільній основі.

2. Окреслено нормативно-правове забезпечення проєктної діяльності в Україні з точки зору реалізації соціальних програм. Правовою основою для формування державної соціальної політики в Україні є: Конституція України, ЗУ «Про соціальні послуги», ЗУ, «Про пенсійне забезпечення», ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», ЗУ «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», ЗУ «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ЗУ «Про основні засади соціального захисту ветеранів

праці та інших громадян похилого віку в Україні», ЗУ «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», ЗУ «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», ЗУ «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», ЗУ «Про недержавне пенсійне забезпечення», ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та інші законодавчі та підзаконні нормативні акти.

3. Охарактеризовано специфіку та методологію формування державної соціальної політики. Система соціального забезпечення іноді вважається програмою соціальної допомоги і має деякі характеристики таких програм, але, на відміну від цих програм, соціальне забезпечення було розроблено як автономна фінансова інституція. Дослідження показують, що державні програми, спрямовані на поліпшення здоров'я і освітніх результатів соціальної підтримки дітей з малозабезпечених сімей, є найбільш ефективними соціальними програмами в державі, з досить істотними вигодами, щоб уряд міг окупили свої інвестиції. Наявність точок вето в структурі уряду робить соціальні програми в країні стійкими до фундаментальних змін (як в плані розширення, так і скорочення масштабів соціальних програм). Держава в різних формах надає підтримку для реалізації різних видів соціальних проектів. Однак постійні зміни в законодавстві потребують відстеження особливостей форм і механізмів такої підтримки. Соціальний проект являє собою сукупність комплексних дій, спрямованих на розв'язання конкретної соціальної ситуації, проблеми, за умови обмеженості в часі та ресурсах.

4. Досліджено, що наразі виділяють наступні передумови державної підтримки соціального проектування:

- Суспільна потреба в цілеспрямованій зміні та розвитку тих чи інших соціальних систем або соціальних об'єктів, їх властивостей або взаємовідносин.
- Соціальна потреба у подоланні стихійного розвитку соціальних процесів та забезпечення їх направленості в сферу задоволення соціальних потреб.
- Необхідність реалізуватися соціальній творчості.

- Соціальна необхідність у планомірному, передбачуваному, прогнозованому і керованому розвитку соціальних систем та процесів.
- Потреба в створенні динамічних соціальних систем, які характеризуються збалансованістю відносин в середині самої системи і гармонізацією відносин з іншими системами.
- Орієнтація на оптимальні форми буття соціальної системи, її ефективності, раціональності.
- Соціальна потреба в реалізації конструктивного характеру соціальних процесів.
- Соціальна потреба в зниженні рівня соціальної деструкції, неупорядкованості, неорганізованості, нестабільності.
- Соціальний проект повинен містити систему загальних параметрів об'єкта, що проектується, які характеризують його цілісність, а також систему параметрів його підсистем, блоків, елементів, їх зв'язків.

5. Визначено такі форми державної підтримки реалізації соціальних проектів:

- співфінансування реалізації соціальних проектів за кошти державного бюджету;
- надання державних гарантій для реалізації соціальних проектів з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями;
- кредитування за кошти державного бюджету суб'єктів господарювання, які реалізують соціальні проекти;
- повна або часткова компенсація за кошти державного бюджету відсотків за кредитами суб'єктів господарювання.

Метою проекту є покращення результатів діяльності системи соціальної допомоги та соціальних послуг в Україні для малозабезпечених сімей, що має бути досягнуто завдяки:

- 1) розширенню програми державної соціальної допомоги малозабезпеченим

сім'ям для поліпшення доступу вкрай бідного населення до цієї програми;

2) підтримці заходів, спрямованих на підвищення ефективності адміністрування соціальних виплат та послуг шляхом:

- підвищення ефективності роботи через запровадження інформаційної системи управління;

- вдосконалення запровадження державного контролю за дотриманням законодавства при наданні соціальної підтримки;

- інтеграції даних про виплати і послуги в єдиній інформаційній системі управління, яка охоплюватиме усі місцеві органи та установи соціальної сфери;

3) поширенню сімейних форм виховання для дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також соціальній підтримці сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, для недопущення влаштування дітей у інтернатні заклади, попередження соціального сирітства та підвищення якості соціальних послуг, впровадження альтернативних форм опіки дітей та догляду дітей-інвалідів.

6. Проаналізовано, що у реєстрі соціальних проектів присутні здебільшого маловартісні проекти, що стосуються сфери життєвого забезпечення соціальної сфери, у той час як проектів розвитку – незначна кількість. У реєстрі є лише чотири проекти вартістю понад 10 млрд грн. Таким чином, діюча на сучасному етапі державна підтримка соціальних проектів не створює умов для їх реалізації.

7. Доведено, що розширення програми і відповідно підвищення її вартості можливо тільки за рахунок реформування всієї системи, коли контингенти зі старих категоріальних програм будуть отримувати адресні виплати на основі перевірки нужденності. Після введення повноцінного механізму адресності для допомоги самотнім матерям і забезпечення доплати на кожну дитину до 100% прожиткового мінімуму (відповідної вікової категорії), контингент отримувачів буде дуже сильно перетинатися з контингентом програми допомоги малозабезпеченим сім'ям.

8. Отже, практичні пропозиції щодо вдосконалення СУСП Міністерства соціальної політики України включають в себе наступні процеси:

- максимальне посилення адресності кожної програми і системи в цілому;
- зменшення загального числа програми та поступове наближення до однієї універсальної програми;
- підвищення соціальних ефектів програм в рамках чинного фінансування;
- спрощення всіх супровідних процедур і процедур адміністрування за рахунок створення наскрізних реєстрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми державного управління / Редкол. : Г. І. Мостовий, В. Я. Амбросов, О. Ю. Амосов та ін. : зб. наук. праць – Х. : ХарРІНАДУ «Магістр», 2011. – № 3 (18). – С. 127-153.
2. Ансофф І. Стратегічне управління: Пер. з англ. - М.: Економіка, 1989. – С. 16-34.
3. Бабаєв В.М. Управління проектами: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Управління проектами» / Бабаєв В.М. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 244 с.
4. Батенко Л. П. Управління проектами: Навч. посібник / Батенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В Батенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В. - К.: КНЕУ, 2003. - 231 с.
5. Бушуєв С. Д. Управління проектами: Основи професійних знань та система оцінки компетентності проектних менеджерів (National Competence Baseline, NCBUA Version 3.0) / С.Д. Бушуєв, Н.С. Бушуєва. – К.: ІРІДІУМ, 2006. – 208 с.
6. Бушуєва Н. С. Системна динаміка на моделі центрів впливу в проектах організаційного розвитку / Н. С. Бушуєва // Управління проектами та розвиток виробництва. – Луганськ: Поліпринт, 2007.- №1. - С. 29-33.
7. Виноградський М.Д. Управління персоналом : навчальний посібник для вузів : / М.Д. Виноградський, А.М.Виноградська, О.М. Шканова. - 2-ге вид.. - К. : ЦУЛ, 2009 . – С. 342-358.
8. Воронкова В. Г. Менеджмент у державних організаціях / В. Г. Воронкова. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – С. 220-247.
9. Герчикова І. Н. Менеджмент. - М.: Банки і біржі, 1995. – С. 156-168.
10. Гончарук Н. Т. Модернізація державної служби України на сучасному етапі розвитку / Н. Т. Гончарук, Л. В. Прудіус; за ред. О. В. Покатаєвої // Право та

державне управління: збірник наукових праць: [у 2-х т.]. – Запоріжжя : КПУ, 2017. – Т. 2. – № 4. – С. 191-198.

11. Горохова К. Г. «Держава добробуту»: шведська модель. - М.: Знання, 1994. – С. 39-55.

12. Грейсон Д. Американський менеджмент на порозі ХХІ століття: Пер. з англ. - М.: Економіка, 1991. – С. 99-123.

13. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент. - К.: МАУП, 1998. – С. 27-55.

14. Друкер П. Керування, націлене на результати: Пер. з англ. - М.: Економіка, 1994. – С. 7-17.

15. Жуковська В. М. Управління персоналом. Практикум : навч. посіб. / В.М. Жуковська, І. П. Миколайчук. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – С. 204-220.

16. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII-ВР (зі змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.

17. Збаразська Л.О. Управління проектами: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Збаразська Л.О., Рижигов В.С., Єрфорт І.Ю., Єрфорт О.Ю. - К. : Центр учбової літератури, 2008. – 168с.

18. Ісікава К. Японські методи управління якістю: Пер. з англ. - М.: Економіка, 1988. – С. 83-94.

19. Керівництвопоуправліннюпроектами, 5-видання/ Project Management Institute (PMI). – Project Management Institute, Inc., 2012. – 614 с.

20. Кобилянський Л.С. Управління проектами: Навч. посіб./ Кобилянський Л.С. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.

21. Козик В. В. Практикум з управління проектами: навч. посібник / В. В. Козик, І. Є.Тимчишин. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 180с.

22. Корунов С. М. Управління проектами: Навч. Посібник / Корунов С. М. – Уральський державний університет, 2008. – 154 с.
23. Крайнік О.М. Планування проектних дій: навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 8.18010013 «Управління проектами» денної форми навчання / О.М. Крайнік, Н.І. Тахтаджієва – Запоріжжя, ЗДІА, 2015. – 80 с.
24. Круш П. В., Кавтиш О. П., Гречко А. В., Чихачьова Ю. С. Формування та розвиток моделі корпоративного управління в трансформаційній економіці / Під заг. ред. к.е.н., професора П. В. Круша / Монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 264 с.
25. Локир К. Управління проектами: Рівні вищої майстерності / К. Локир, Дж. Гордон; пер. з англ. А. Г. Петкевич; наук. ред. М. В. Дегтярева. – Мінськ: Гревцов Паблішер, 2008. – 352 с.
26. Мазур І. І. Управління проектами: Навч. посібник / Мазур І. І., Шапіро В. Д., Ольдерогге М. Г.; Під заг. ред. І. І. Мазура. – 2-е вид. – М.: Омега-Л., 2004. – 664 с.
27. Малиновський В. Я. Державне управління: Навч. Посіб. – / В. Я. Малиновський. – Луцьк: РВВ «Вежа» . – 2000. – С. 66-83.
28. Масловський В. П. Управління проектами. Версія 1.0 [Електронний ресурс]: конспект лекцій / В. П. Масловський. – Електрон. дан. (2 Мб). – Красноярськ: ІПК СФУ, 2008. – (Управління проектами : УМКД № 130-2007 / рук. творч. колектива В. П. Масловський). – С. 34-67.
29. Матвіїшин Є. Г. Планування проектних дій: Навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 216 с.
30. Методологія та практика оцінки впливу соціальної політики та окремих програм соціальної допомоги на показники бідності в Україні / Лібанова Е.М., Макарова О.В., Черенько Л.М. – К., 2011. – 203 с
31. Міхеев В. М. Сучасна команда менеджменту проекту / В. М. Міхеев // Директор інформаційної служби. – 2001. – №5. – С.70-88.

32. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про деякі питання реалізації пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг» № 555 від 5.08.2020р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/documents/5788.html?PrintVersion>.

33. Нижник Н. Інституційна модернізація державної служби України в сучасних умовах / Н. Нижник, О. Муза // Право України. – 2016. – № 9. – С. 9-16.

34. Ноздріна Л. В. Управління проектами: підручник / Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І./ За заг.ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432с.

35. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua>.

36. Палеха Ю.І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. / Ю. І. Палеха. – К.: Ліра-К. –2015. – С. 320-340.

37. Петрова Н. Б. Інноваційний менеджмент у прикладах і завданнях: навч.посібник / Петрова Н.Б., Мушинська Н.Ю., Чеканова Л.Г. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 248с.Полковніков А. Ефективнеуправління проектами: Початковий курс. – М.: МережеваакадеміяЛаніт, 1998. – 94 с.

38. РачВ. А. Управління проектами: практичніаспектиреалізаціїстратегійрегіональногорозвитку: навч. посіб. / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. – К.: «К. І. С. », 2010. – 276 с

39. Серьогін С. М. Кадрова політика і державна служба / С. М. Серьогін. – Ч. 1. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 22-34.

40. Сердюк О. І . Ключові компетенції державних службовців та їх розвиток шляхом підвищення кваліфікації / Сердюк О. І ., Тернова Т. І. // Управління соціально-економічним розвитком в умовах змін : монографія / [за заг. ред. д. держ. упр., професора Т. М. Лозинської]; Полтавська державна аграрна академія. – Полтава : ФОП Гаража М. Ф., ТОВ Сімон, 2017. – С. 221–234.

41. Соціальні результати державних програм: теоретико-методологічні та прикладні аспекти оцінювання : монографія / за ред. Е.М. Лібанової; Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – Умань, 2012. – 312 с.

42. Сулім – Тимовті А. О. Оцінка та визначення трудових ресурсів проектно-орієнтованих організацій при плануванні проектів: дис. ... кандидата екон. наук: 05.13.22 – Управление проектами и программами / Сулім – Тимовті Анна Олександрівна. - Дніпропетровськ, 2010. – 165 с.

43. Тарасюк Г. М. Управління проектами: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2004. – 344 с.

44. Тічі Н., Девані М. Лідери реорганізації (з досвіду американських корпорацій): Пер. з англ. - М.: Економіка, 1990. – С. 15-23.

45. Тронь В. Методологія креативного управління / В. Тронь // Державне управління в Україні: реалії та перспективи : зб. наук. пр. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – С. 34-41.

46. Туккель І. Л. Управління інноваційними проектами: підручник / І. Л. Туккель, А. В. Сурина, М. Б. Кульгін / За ред. І. Л. Туккеля. – СПб.: БХВ-Петербург, 2011. - 416 с.

47. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / За ред. проф. В. Л. Попова. – М.: ИНФРА – М, 2009. – 336 с.

48. Управління інноваційними проектами : конспект лекцій / укладачі: О. О. Міцура, О. М. Олефіренко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 92 с.

49. Управління проектами: Метод. вказівки до викон. лаборатор. робіт для студ.ф-ту менедж. та маркетингу підготов. 0502 «Менеджмент» спец. 6.050200 «Менеджмент організацій», 6.050200 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» / Уклад.: Л. Г. Смоляр, М. О. Кравченко. – К.: ВПІ ВПК «Політехніка», 2005. – 52с.

50. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Т. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 181 с.
51. Шапіро В. Д. Управління проектами / Шапіро В. Д. та ін. – СПб: «ДваТри», 1996. – 610 с.
52. Щокін Г. В. Основи кадрового менеджменту: Підручник. - 3-е изд., Перераб. і доп. - К.: МАУП, 1999. – С. 168-203.
53. Якість інформаційного забезпечення соціальної політики : монографія / Макарова О. В., Саріогло В.Г., Терещенко Г.І. та ін.; за ред. Е.М. Лібанової. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2010. – 248 с.
54. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) Fifth Edition, PMI, 2013. – 589 p.

Додаток А

Зовнішній вигляд офіційної веб-сторінки Міністерства

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

Студентки 2 курсу, 4 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Громова
Нонна

Анатоліївна

(підпис студента)

Науковий керівник
Доктор економічних наук,
доцент

Ладонько

Людмила

Степанівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Ладонько

Людмила

Степанівна

(підпис гаранта)

Київ 2020

РЕФЕРАТ

Випускна кваліфікаційна робота на тему «Державна підтримка соціальних проектів в Україні» складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Загальний обсяг роботи складає 62 сторінки. Список використаних джерел містить 54 найменування.

Мета роботи: дослідження теоретико-методичних засад і практичне обґрунтування особливостей державної підтримки соціальних проектів в Україні та розробка шляхів оптимізації системи управління соціальними проектами в державній сфері.

Реалізація поставленої мети зумовила необхідність вирішення наступних **завдань:**

- опрацювати теоретико-методологічні засади управління соціальними проектами в державній сфері;
- з'ясувати специфіку методологію формування державної соціальної політики;
- дослідити нормативно-правове забезпечення проектної діяльності в Україні;
- проаналізувати систему управління соціальними проектами Мінсоцполітики України;
- розробити пропозиції щодо підвищення ефективності системи державної підтримки соціальних проектів.

Об'єкт дослідження-процес державної підтримки соціальних проектів на прикладі проектної діяльності Міністерства соціальної політики України.

Предмет дослідження - теоретико-методичні аспекти та емпіричні засади системи державної підтримки соціальних проектів в Україні.

Методи дослідження. В роботі були використані такі методи дослідження: системного аналізу та порівняння; спостереження; систематизації та узагальнення; формалізації; метод статистичного аналізу та графічний метод.

У першому розділі розкриваються сутнісні характеристики та теоретико-методологічні засади управління проектами в державній сфері.

У другому розділі здійснюється оцінювання системи управління соціальними проектами Міністерства соціальної політики України та викладено пропозиції щодо удосконалення соціальної політики Міністерства.

У третьому розділі запропоновано стратегічне бачення перспективного плану розвитку системи управління соціальними проектами Міністерства соціальної політики України.

Одержані результати можуть бути використані при удосконаленні проектної діяльності Міністерства соціальної політики України.

АНОТАЦІЯ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена дослідженню сутності та обґрунтуванню системи державної підтримки соціальних проектів в Україні, а також нормативно-правовому забезпеченню вітчизняної проектної діяльності. У роботі визначено особливості функціонування системи державної підтримки соціальних проектів, розглянуто механізм її застосування, окреслено порядок її реалізації та засоби забезпечення. Проаналізовано систему управління соціальними проектами на прикладі діяльності Міністерства соціальної політики України та визначені перспективи оптимізації системи державної підтримки вітчизняних соціальних проектів.

Ключові слова: соціальний проект, державна підтримка, соціальний розвиток, законодавство, система управління.

ANNOTATION

Thesis is devoted to the study of the essence and substantiation of the system of statesupport of socialprojects in Ukraine, as well as regulatory and legal support of domestic projectactivities. The peculiarities off unctioning of the system of statesupport of social project sare determinedin the work, the mechanism of its application is considered, the order of its realization and means of providing are outlined. The system of management of social projects on the example of activity of the Ministry of social policy of Ukraine is analyzed and prospects of optimization of system of the state support of domestic social project sare defined.

Keywords: socialproject, statesupport, socialdevelopment, legislation, managementsystem.

РЕЦЕНЗІЯ

На дипломну роботу студента групи № 4, 2 курсу ФЕМП КНТЕУ

Громової Нонни Анатоліївни

на тему: Державна підтримка соціальних проектів в Україні /

State support of social projects in Ukraine.

Актуальність теми: Актуальність теми обумовлена тим, що задля підвищення конкурентних позицій на світовому ринку, держава мусить забезпечувати високий рівень якості послуг, які пропонує населенню. В цьому контексті повинна створюватися ефективна система управління соціальними проектами, яка б повністю відповідала світовим сучасним стандартам якості та водночас була гарантом реалізації безпечних послуг.

Самостійні розробки та пропозиції автора: Автором проведено теоретичне дослідження об'єктивної необхідності та задач розробки та впровадження системи управління соціальними проектами на прикладі діяльності Мінсоцполітики України. Проаналізовані критерії для аналізу соціальних проектів: досліджено специфіку та методологію формування державної соціальної політики, оцінена ефективність соціальної політики Міністерства, запропоновано стратегічне бачення перспективного плану розвитку системи управління соціальними проектами установи. Автором особисто проведений інформаційний пошук, проаналізовано статистичні дані щодо аналізу особливостей функціонування системи управління соціальними проектами. Автором систематизовано одержані дані, проаналізовано та узагальнено отримані результати. Самостійно проведено статистичний аналіз даних, розроблені методичні рекомендації щодо підвищення ефективності системи управління соціальними проектами в Україні.

Практичне значення магістерської дипломної роботи: Практичну цінність мають рекомендації щодо застосування інноваційних методик розробки сучасних систем управління соціальними проектами в державній сфері, а також

удосконалення вітчизняної системи управління соціальними проектами. Крім того, висновки, що зроблені в результаті даного дослідження можуть бути використані в процесі подальшого удосконалення сучасних систем соціальних проектів.

Наукова новизна отриманих результатів. Було досліджено та проаналізовано особливості функціонування системи управління соціальними проектами на прикладі Мінсоцполітики України та розроблено пропозиції щодо підвищення її ефективності.

Недоліки: Суттєвих недоліків, які б мали вплив на зміст дипломної роботи, не виявлено.

Загальний висновок: Дипломна магістерська робота виконана на належному науковому та методичному рівнях, містить конкретні пропозиції та рекомендації за темою дослідження, відповідає вимогам вищої школи та заслуговує високої оцінки, а її автор, Громова Нонна Анатоліївна – присвоєння кваліфікації магістра.

Рецензент

Директор ТОВ «Візит»

Громова Н.А.

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Громова Нонна Анатоліївна, повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Державна підтримка соціальних проектів в Україні» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

« » _____ 2020 року _____ (підпис)

Згода

Я, Громова Нонна Анатоліївна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Державна підтримка соціальних проектів в Україні» несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« » _____ 2020 року

Громова Н.А (_____)

Підпис

Прізвище, ініціали

← → ↺ 🏠 users.antiplagiat.ru/cabinet

Оч ★ 📄 📁 📅 📧 📞

ГЛАВНАЯ /

Кабинет

🔍 Поиск по названиям документов

📁 ПЕРЕМЕСТИТЬ 🗑️ УДАЛИТЬ 📅 ИСТОРИЯ ОТЧЕТОВ

📄 ДОБАВИТЬ ДОКУМЕНТ

📄 ДОБАВИТЬ ТЕКСТ

ПАПКИ

Все документы

📁 Корневая папка 1

📁 СОЗДАТЬ

🗑️ УДАЛИТЬ

✎ ПЕРЕИМЕНОВАТЬ

📁 ПЕРЕМЕСТИТЬ

1 документ Показывать по 10 20 50 100

Название	Дата загрузки	Оригинальность	
☐ Диплом Громова Н.А.	15 Ноя 2020 10:48	89,69%	ПОСМОТРЕТЬ РЕЗУЛЬТАТЫ

1/1

ГЛАВНАЯ ИСТОРИЯ ОБНОВЛЕНИЙ ПОМОЩЬ КОНТАКТЫ

Сайт для корпоративных клиентов Пользовательское соглашение Соглашение об обработке персональных данных АО "Антиплагиат" 2005-2020 © Все права защищены

📄 📁 📅 📧 📞

AntiPlagiarism.NET

Файл Правка Вид Операции Дополнительно Справка

Стандартная Экспресс Глубокая На реерай

Пакетная проверка Проверка сайта SEO проверка Проверка картинок

Проверить уникальность

Игнорировать домены:

Редактор Адрес: http://

Текст(1994):

ВСТУП

Актуальність дослідження.

Розвиток України як сучасної європейської, правової та демократичної держави характеризується глибокими, принциповими змінами практично в усіх сферах суспільного життя. Такі зміни, в свою чергу, передбачають ефективність функціонування економічної сфери, зокрема, розвиток соціальних взаємозв'язків та ефективність системи управління соціальними проектами в державній сфері [1, с. 8]. На даному етапі розвитку соціально-орієнтованої української держави, здатної забезпечити високий рівень суспільного життя населення та соціально-економічного розвитку країни, важливим завданням є ефективне реформування всіх сфер життя суспільства відповідно до демократичних стандартів. На сьогодні Україна перебуває на шляху складних реформ та перетворень. Процес трансформації потребує радикальних та вправлених кроків, модернізації суспільних відносин та адаптації до сучасних викликів. Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей функціонування системи державної підтримки соціальних проектів в Україні, а також з'ясувати ключові аспекти її розвитку. Реалізація поставленої мети зумовила необхідність вирішення наступних завдань: - опрацювати теоретико-методологічні засади управління соціальними проектами в державній сфері; - з'ясувати специфіку та методологію формування державної соціальної політики; - дослідити нормативно-правове забезпечення проектної діяльності в Україні; - проаналізувати систему управління соціальними проектами Мінсоцполітики України; - розробити пропозиції щодо підвищення ефективності вітчизняної системи державної підтримки соціальних проектів. Об'єкт дослідження - система державного управління соціальними проектами Міністерства соціальної політики України. Предмет дослідження - теоретико-методичні аспекти та емпіричні засади реалізації та сторінці лоплюваного текстів. Список використаних джерел складається з 54 найменувань. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ В ДЕРЖАВНІЙ СФЕРІ

Журнал

Автопрокрутка Очистить журнал

[12:06:38] **ВНИМАНИЕ! Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 25%)**

[12:06:38] **Уникальность текста 85%** (Пропигнорировано подстановок: 0%)

Готово

12:07 15.11.2020

text.ru/antiplagiat/5fb0f62cdc266

PRO Купить за 79,00 ₽ Зарегистрированные

Время п

Новый текст 2 текста в очереди 29 текстов в очереди

Проверка уникальности

Уникальность: **89.04%**

www.kmu.gov.ua/npas/248266660 10%

www.president.gov.ua/ua/documents/constit... 4%

Подробнее

Проверка орфографии

В тексте найдено 30 ошибок:

- в
- 2020-м
- категоріальним виплат

Подробнее

SEO-ан

Во

1

Кол

Подсвечено: Неуникальные фрагменты

2.3. Оцінка ефективності соціальної політики установи

Таким чином, у разі відсутності реформ слід було очікувати істотного зростання загальної вартості програм соціальної підтримки (без урахування соціальних пільг) - з 41 млрд грн у 2013 році до 57 млрд в 2020-м (в цінах 2013 року). Крім того, відбувалося б подальше зменшення програм до категоріальним виплат, з одночасним звуженням програм адресної допомоги. Так, потреба в фінансуванні категоріальних програм могла зрости до 2020 року в 1,4 рази, при цьому вартість адресних програм могла знизитися в 1,5 рази.

Розпочате в 2016 році реформування системи соціальної підтримки мало загальну націленість на підвищення адресності державної допомоги. При цьому реформи не мали системного характеру, і в цілому була відсутня схема претапних законодавчих змін і перегляду базових принципів надання державної підтримки.

Основні зміни торкнулися Закону України «Про допомоги сім'ям з дітьми», в рамках якого була повністю трансформована допомога по догляду за дітьми до 3-х років, змінені окремі умови отримання допомоги при народженні, допомога на дітей одиноким матерям переведена повністю на адресні принципи надання з перевіркою доходів. Серйозні зміни відбулися в системі допомоги в оплаті житлово-комунальних послуг: це і спроба введення нової програми компенсації за підвищення тарифів для малозабезпечених, яка не мала успіху, і максимальне спрощення участі населення в програмі житлових субсидій (Табл. 2.1).

Разом із тим, у 2016 році велося багато дискусій про реформування допомоги одиноким матерям, оскільки зростання вартості програми в останні роки відбувалося переважно за рахунок контингенту одержувачів мінімального розміру виплати (Без декларації про доходи). Перехід програми з початку 2016 року винятково на на адресні принципи дозволить економити значні кошти на неефективних виплатах і направляти їх найбільш нужденному контингенту учасників. В результаті програми можуть скоротитися в три рази.

Таблиця 2.1.

Личные сообщения